

Vukovarsko - srijemska županija
Općina Nijemci

OBRAZLOŽENJE

**IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA UREĐENJA
OPĆINE NIJEMCI**

lipanj, 2026.

1.	POLAZIŠTA	3
1.1.	PRAVNA OSNOVA	3
1.2.	RAZLOZI DONOŠENJA	3
1.3.	PROSTORNA POLAZIŠTA (ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA)	4
1.3.1.	OSNOVNI PODACI O STANJU U PROSTORU	4
1.3.2.	PROSTORNO - RAZVOJNE I RESURSNE ZNAČAJKE	6
1.3.3.	PLANSKI POKAZATELJI I OBAVEZE IZ DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA ŠIREG PODRUČJA	8
1.3.4.	OCJENA STANJA, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA RAZVOJA U ODNOSU NA DEMOGRAFSKE, GOSPODARSKJE I PROSTORNE POKAZATELJE	8
1.3.4.1.	DEMOGRAFSKE PROJEKCIJE I PROGNOZE	8
1.3.4.2.	GOSPODARSKI POKAZATELJI	8
1.3.4.3.	PROSTORNI POKAZATELJI	9
1.4.	POPIS ZAHTJEVA JAVNOPRAVNIH TIJELA	13
1.5.	POPIS STRUČNIH PODLOGA KORIŠTENIH U IZRADI NACRTA PRIJEDLOGA PROSTORNOG PLANA	18
2.	CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA	19
2.1.	CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA ŽUPANIJSKOG ZNAČAJA	19
2.1.1.	RAZVOJ NASELJA POSEBNIH FUNKCIJA I INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA	19
2.1.2.	RACIONALNO KORIŠTENJE PRIRODNIH IZVORA	19
2.1.3.	OČUVANJE EKOLOŠKE STABILNOSTI I VRIJEDNOSTI DIJELOVA OKOLIŠA	20
2.2.	CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA OPĆINSKOG ZNAČAJA	21
2.2.1.	DEMOGRAFSKI RAZVOJ	21
2.2.2.	ODABIR PROSTORNO - RAZVOJNE STRUKTURE	21
2.2.3.	RAZVOJ NASELJA, DRUŠTVENE PROMETNE I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE	22
2.2.4.	ZAŠTITA KRAJOBRAZNIH I PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I POSEBNOSTI I KULTURNO - POVIJESNIH CJELINA	22
2.3.	CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA NASELJA NA PODRUČJU OPĆINE	22
2.3.1.	RACIONALNO KORIŠTENJE I ZAŠTITA PROSTORA	22
2.3.2.	UTVRĐIVANJE GRAĐEVINSKIH PODRUČJA NASELJA U ODNOSU NA POSTOJEĆI I PLANIRAN BROJ STANOVNIKA, GUSTOĆU STANOVANJA, IZGRAĐENOST, ISKORIŠTENOST I GUSTOĆU IZGRAĐENOSTI, OBILJEŽJA NASELJA, VRIJEDNOSTI I POSEBNOSTI KRAJOBRAZA, PRIRODNIH I KULTURNO – POVIJESNIH CJELINA	23
2.3.3.	UNAPREĐENJE UREĐENJA NASELJA I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE	23
3.	OBRAZLOŽENJE PLANSKIH RJEŠENJA	24
3.1.	ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA PREMA NAMJENI POVRŠINA	35
3.2.	OBRAZLOŽENJA IZMJENA I DOPUNA VAŽEĆIH PLANSKIH RJEŠENJA	36
3.2.1.	IZMJENE GRAFIČKOG DIJELA PLANA	36
3.2.2.	IZMJENE TEKSTUALNOG DIJELA PLANA	37

1. POLAZIŠTA

1.1. PRAVNA OSNOVA

Postupak izrade Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Nijemci (dalje u tekstu: Izmjena i dopuna Plana) temelji se na odredbama Zakona o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19 i 67/23) (dalje u tekstu: Zakon) i Pravilnika o prostornim planovima (NN 152/23) (dalje u tekstu: Pravilnik).

Izrada Izmjena i dopuna Plana utvrđena je Odlukom o izradi Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Nijemci (Službeni vjesnik Vukovarsko – srijemske županije broj 05/25) (dalje u tekstu: Odluka o izradi).

U skladu s člankom 86., stavak 3. Zakona, u postupku ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja Plana na okoliš, pribavljeno je Mišljenje Službe za prostorno planiranje i zaštitu okoliša, Odsjeka za zaštitu okoliša i prirode Vukovarsko – srijemske županije KLASA: 351-01/25-11/6, URBROJ: 2196-14-01-25-6 od 16. rujna 2026. godine. Navedenim mišljenjem određeno je da za predmetne Izmjene i dopune Plana nije potrebno provesti postupak strateške procjene utjecaja na okoliš.

Nositelj izrade izmjene i dopune Plana je Općina Nijemci, Upravni odjel za financije, razvoj i gospodarstvo, u daljnjem tekstu: Nositelj izrade, a odgovorna osoba Nositelja izrade je pročelnik prethodno navedenog tijela.

1.2. RAZLOZI DONOŠENJA

Razlozi za izradu i donošenje Izmjene i dopune Plana su sljedeći:

A. Usklađenost sa zakonskim i podzakonskim okvirom:

1. Zakonska obveza izrade izmjene i dopune Plana i usklađenje sa Zakonom;

Obaveza izrade i donošenja Izmjena i dopuna Plana propisana je odredbom članka 75. Zakona, a ovlaštenje Općinskog vijeća za donošenje Plana sadržano je u odredbi članka 109. Stavka 4. Zakona. Postupak izrade i donošenja izmjene i dopune Plana provodi se sukladno Zakonu, Uredbi o određivanju građevina, drugih zahvata u prostoru i površina državnog i područnog (regionalnog) značaja (Narodne novine broj 37/14 i 154/14), Uredbi o informacijskom sustavu prostornog uređenja (Narodne novine broj 115/15), Pravilniku o prostornim planovima (Narodne novine broj 152/23), Odluci o izradi predmetnih izmjena i dopuna (Službeni vjesnik Vukovarsko – srijemske županije broj 05/25) i drugim podzakonskim propisima iz područja prostornog uređenja te posebnim propisima čije su odredbe od utjecaja na postupak izrade i donošenja izmjene i dopune Plana.

2. Usklađenje s planom više razine

Plan se usklađuje sa planom više razine, Prostornim planom Vukovarsko – srijemske županije (Službeni vjesnik Vukovarsko – srijemske županije broj 07/02, 06/02, 08/07, 09/07 – ispravak, 09/11, 19/14, 14/20, 05/21 – pročišćeni tekst, 22/21 i 25/21 – pročišćeni tekst).

3. Usklađenje s planom šireg područja iste razine

Nije primjenjivo.

B. Određivanje novih prostorno planskih rješenja:

Određivanje novih prostorno planskih rješenja definirano je sljedećim razlozima:

- usklađivanje sa zakonima, podzakonskim aktima i posebnim propisima koji su stupili na snagu od zadnjih izmjena i dopuna;
- određivanje planskih rješenja sa svojstvima i sadržajima pridruženim sukladno Pravilniku;
- promjene odnosa izgrađenih i neizgrađenih dijelova građevinskih područja temeljem dostupnih podataka o izgrađenim građevinama u protekom razdoblju (informacijski sustav prostornog uređenja, dalje: ISPU);
- redefiniranje granica obuhvata planova užeg područja (UPU-a) te njihovo ukidanje gdje za to postoje zakonski preduvjeti uz definiranje uvjeta za neposrednu provedbu za neizgrađene neuređene dijelove građevinskih područja;
- preispitivanje mogućnosti i planiranje novih te proširenja, ukidanja i realokacije postojećih građevinskih područja naselja i građevinskih područja izvan naselja u skladu s inicijativama fizičkih i pravnih osoba gdje za to postoje zakonski i prostorni preduvjeti i izvan zaštićenih dijelova prirode i ekološke mreže;
- analiza, preispitivanje mogućnosti i promjena namjene površina unutar svih građevinskih područja prema iskazanim interesima pravnih i fizičkih osoba, ukoliko su za to ispunjeni zakonski i prostorni uvjeti;
- planiranje pristaništa za turistički brod uz k.č. 151/1 i/ili 151/2, k.o. Apšinci;
- planiranje površina namijenjenih gradnji obnovljivih izvora energije (sunčane elektrane) sukladno zakonskim mogućnostima i prostornim planovima višeg reda, na lokacijama:
 - 1281/4, 1281/3, 1281/2, sve k.o. Nijemci;

- 1472, 1473, 1474, sve k.o. Nijemci;
- 1331, 1332, 1333, 1334/1, 1334/2, sve k.o. Nijemci;
- 1398, 1399, sve k.o. Nijemci;
- 1465/1, k.o. Nijemci;
- 1456, 1457, 1458, 1459, 1460, sve k.o. Nijemci;
- 1448, 1449, 1450, 1451, 1452, 1453, sve k.o. Nijemci;
- 1530, 1531, 1532, sve k.o. Nijemci;
- 3027/2, 3027/3, 3027/4, 3027/5, 3027/6, sve k.o. Nijemci;
- 694/1, k.o. Đeletovci;
- usklađenje površina i građevina prometne i komunalne infrastrukture sa stvarnim potrebama, postojećim stanjem te projektnim rješenjima izrađenim u razdoblju od zadnjih izmjena i dopuna;
- potreba dopune/korekcije provedbenih odredbi koje su se u dosadašnjoj primjeni pokazale nedorečene, nepotpune, ograničavajuće i neprovedive, te dopuna istih odredbama kojima će se utvrditi uvjeti gradnje i uređenja za zahvate u prostoru koji do sada nisu bili regulirani ili nisu bili regulirani u dovoljnoj mjeri.

Obuhvat Izmjena i dopuna Plana obuhvaća administrativno područje Općine Nijemci i prikazan je u ISPU sustavu ePlanovi – geometrija plana.

1.3. PROSTORNA POLAZIŠTA (ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA)

1.3.1. OSNOVNI PODACI O STANJU U PROSTORU

Općina Nijemci je, kao jedinica lokalne samouprave današnjeg teritorijalno - političkog ustroja formirana, temeljem stupanja na snagu Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj ukidanjem tadašnje Općine Vinkovci. Njenim je granicama obuhvaćeno 8 naselja - Apševci, Banovci, Donje Novo Selo, Đeletovci, Lipovac, Nijemci, Podgrađe i Vinkovački Banovci. Administrativno sjedište općine su Nijemci. U sastavu je Vukovarsko-srijemske županije, a graniči s Općinama Tompojevci, Tovarnik, Vrbanja, Drenovci, Bošnjaci, Otok i Stari Jankovci te Srbijom i Crnom Gorom. Cjelokupno područje općine Nijemci nalazi se u pograničnom području.

Prostor Općine Nijemci je bio privremeno okupiran od 1991. godine, a tek je 15. siječnja 1998. godine konačno reintegriran u ustavno-pravni sustav Republike Hrvatske. Čitavo područje Općine Nijemci ima status područja posebne državne skrbi temeljem Zakona o područjima posebne državne skrbi čime su poticajne mjere naseljavanja i razvitka utvrđene na nacionalnoj razini.

Površina općine Nijemci iznosi 223,81 km² i utvrđena je temeljem podataka Državne geodetske uprave, odnosno granici Općine. Broj stanovnika Općine Nijemci iznosi 3 610 prema Popisu 2021. godine, za naselja koja ulaze u sastav općine Nijemci, prema Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj.

Područje Općine Nijemci nalazi se u jugozapadnom dijelu Vukovarsko-srijemske županije, uz državnu granicu sa Srbijom i Crnom Gorom. Područje Općine se prostire od državne granice sa Srbijom i Crnom Gorom, sjeverno i južno od autoceste A3 - Bregana-Zagreb-Lipovac. Na sjever se proteže do lokaliteta Kratište i Dubrava, sjeverno od magistralne glavne željezničke pruge MG 2 [Savski Marof drž. granica - Zagreb Glavni kolodvor - Sisak - Novska - Vinkovci - Tovarnik drž. granica] te na jugu do lokaliteta Somovac i Neprečava. Zapadna granica općine prati od juga dijelove vodotoka Studvu, Ljubanj, Spačvu i Brižnicu te županijsku cestu Ž4229 i šumskim putevima te kanalima duž zapadnog ruba Južne i Istočne gradine do Bradarice.

Prostorna povezanost naselja na području općine Nijemci omogućena je prvenstveno državnim cestama D57 [Vukovar (D2) - Orolik - Nijemci - Lipovac (D4)] i D46 [Đakovo (D7) - Vinkovci - GP Tovarnik (gr.SR. J.)] uz koje se nalazi većina naselja u sastavu Općine - Lipovac, Apševci, Podgrađe, Nijemci i Banovci. Vezu s glavnim prometnim pravcem - državnom cestom D57 sa sjedištem općine Đeletovcima omogućava županijska cesta Ž4225 [Ž4224 - D. Novo Selo] i županijska cesta Ž4224 [Otok (Ž4172) - Nijemci (D57)], a Vinkovačkim Banovcima državnom cestom D46, putem lokalne ceste L46032 [D46-Vinkovački Banovci]. Glavni cestovni pravac, državna cesta D57 danas je osnovna veza na državnu cestu D4 [GP Bregana (gr. R. Slov.) – Zagreb – Slavonski Brod – GP Bajakovo (gr. SR. J.)], odnosno autocestu A3 [Bregana-Zagreb-Lipovac], na jug prema Zagrebu ili graničnom prijelazu Bajkovo te na sjever prema Vinkovcima.

Prostor područja općine Nijemci karakteriziraju u većem dijelu poljoprivredne površine te u manjem dijelu šumske površine Spačvanskog bazena, ali i brojni vodotoci, od kojih su najznačajniji Bosut i Spačva sa svojim pritocima.

Posebnost Općine Nijemci je osobito vrijedan dio prirode - zaštićen prostor značajnog krajobraza Spačva, koji obuhvaća dio toka rijeke Spačve, od granice s općinom Vrbanja, odnosno kružnog opkopa iz turskih vremena tj. lokaliteta Optičar, nizvodno do granice odjela 29 i 33 gospodarske jedinice Narače i gospodarske jedinice Topolovac, šumarije Lipovac, Uprave šuma Vinkovci, Hrvatskih šuma, obuhvaćajući pojas uz obje obale rijeke te lokalitet Lučica kod Lipovca i Kaluđer. Od kulturnih dobara, pod statusom pravne zaštite, najbrojniji su arheološki pojedinačni lokaliteti - Podlučje i Kološtar, Cripnjača te Marikovo i Duge Njive, kao i sakralne građevine - Kapela sv. Luke "Lučica", Župna crkva sv. Lovre u Lipovcu i Župna crkva sv. Katarine, Djevice i Mučenice u Nijemcima.

Sve navedeno, uz ustanovljena državna i zajednička lovišta s mogućnošću lovnog turizma, doprinosi turističkoj ponudi i gospodarskom razvoju općine.

Jugoistočno od Lipovca, na 468. kilometru autoceste A3 / državne ceste D4, nalazi se stalni cestovni granični prijelaz za međunarodni promet I. kategorije "Bajakovo", na državnoj granici sa Srbijom i Crnom Gorom.

1.3.2. PROSTORNO RAZVOJNE I RESURSNE ZNAČAJKE

PRIRODNA OBILJEŽJA

Geološka obilježja

Poput ostalih dijelova istočno - slavonske regije i područje Općine Nijemci, kao dio vinkovačkog prostora, karakterizira jednoličan geološki sastav. Jednoličan sastav rezultat je prevladavanja najmlađih sedimenata - pleistocenskih i holocenskih, koji istovremeno određuju osnovna reljefna obilježja. Tipičan les ili prapor (kopneni) manje je raširen pleistocenski sediment od tzv. močvarnog lesa ili lesnih suglina koje su više rasprostranjene, ali je utoliko interesantan što izgrađuje sva reljefna uzvišenja i općenito najviše dijelove vinkovačkog prostora (đakovački i vukovarski praparni ravnjak, praparna zona između Otoka i Nijemaca, uže područje Vinkovaca). Osnovne su mu osobine neslojevitost, jaka poroznost, podložnost erozije i vertikalnom cijepanju, a s obzirom na sastav, bogatstvo, iako u promjenjivom iznosu, kalcijeva karbonata. Predstavlja podlogu dobre građevne nosivosti.

Kao što je već spomenuto, lesne sugline su prostorno daleko raširenije i izgrađuju glavninu bosutskog i dio vučanskog sektora vinkovačkog prostora. Karakterizira ih manji sadržaj vapna, srednja poroznost i promjenjivost fizikalnih svojstava pod djelovanjem vode i mraza, što bi ukazivalo na nešto slabija građevinska svojstva nego kod tipskog lesa. U podlozi lesnih suglina redovito je uslojen močvarni les, a u dubljim dijelovima izmjenjuju se pjeskovite i glinovite zone. Lesne sugline vrlo su često prelaznog pleistocensko-holocenskog porijekla.

U najnižim dijelovima vinkovačkog prostora – na sjevernom rubu spačvanske depresije i uz tok Vuke rašireni su najmlađi halocenski sedimenti pijeska, pjeskovitih šljunaka, više ili manje glinoviti, ponekad pokriveni suglinama. Ovi su sedimenti pretežno stabilni u svojim prirodnim uvjetima, iako manje građevinski pogodni nego dva prethodna, a mogu postati pretežno nestabilni pri neracionalnoj djelatnosti čovjeka.

Pedološka obilježja

Na području Općine Nijemci u pedološkoj analizi tla je utvrđeno 8 zemljišnih jedinica (heterogenih sa više članova i homogenih sa jednim članom). Uvažavajući dominantne karakteristike pojedinih zemljišnih jedinica odnosno članova, procijenjena je opća pogodnost tla za upotrebu u poljoprivredi (za pojedine kulture, u šumarstvu za prirodne sastojine i šumske kulture), za naselja i ostale namjene.

Na području općine Nijemci prisutne su slijedeće kartografske jedinice zemljišta, općih i zajedničkih karakteristika jedinica tla od cca 2 m dubine:

1. Eutrična smeđa i lesivirana tla greda, u alternaciji
Ilovaste i glinasto ilovaste teksture; dobre do umjerene dreniranosti; na lesu; umjereno vlaženje tla; skoro ravnog reljefa, 0-3% nagiba i/ili padina do 8% nagiba.
2. Lesive-pseudoglej, dominantno zastupljen
Glinasto ilovaste i ilovaste teksture umjereno drenirano; na lesu; umjereno vlaženje uz kratkotrajno stagniranje površinskih voda; skoro ravnog reljefa (0-3%).
3. Livadska – dominantna, hipoglej i ritske crnice – sporadično zastupljena
Ilovaste i glinasto ilovaste teksture; livadska tla umjereno do dobro drenirana – umjereno vlaženje površinskim vodama i srednje dubokom podzemnom vodom; hipoglej i ritske crnice, slabo

- drenirane – dominantno vlaženje visokom podzemnom vodom; skoro ravnog reljefa (0-3%); na zamočvarnom lesu; u mezodepresijama.
4. Ritske crnice – dominantno i hipoglej sporadično zastupljena
Glinasto ilovaste i ilovaste teksture, slabe dreniranosti, na zamočvarnom lesu; dominantno vlaženje plitkom podzemnom vodom; skoro ravnog reljefa (0-3%); u mezodepresijama.
 5. Ritske crnice – dominantno, a mafiglej i hipoglej sporadično zastupljen
Glinasto ilovaste glinaste teksture slabe dreniranosti, na zamočvarnom lesu; dominantno vlaženje plitkom podzemnom vodom, a kod afigleja i stagnirajućom površinskom vodom; ravnog reljefa (0-3%); povremeno plavljeno; mezodepresije.
 6. Hipoglej – dominantno zastupljen
Glinasto ilovaste teksture; slabo do umjereno drenirana; na ilovačama i lesu; reljef ravan (0-3%); dominantno vlaženje plitkom podzemnom vodom; u mezodepresijama.
 7. Amfiglej – dominantno zastupljen
Glinasto ilovasto i ilovasto glinaste teksture; dreniranost slaba; na zamočvarnom lesu i glinama; reljef ravan (0-3%); u mezodepresijama; kombinirano vlaženje plitkim podzemnim vodama i stagnirajućim površinskim vodama, povremeno plavljeno.
 8. Amfiglej i ritske crnice dominantno i hipoglej – sporadično zastupljen
Ilovasta i glinasto ilovasta tekstura; dreniranost slaba do umjereno dobra; na lesu; reljef ravan (0-3%); u mezodepresijama; amfiglej kombinirano vlaženje plitkom podzemnom i stagnirajućom površinskom vodom, a ritske crnice plitkom podzemnom vodom; povremeno plavljeno

Seizmološka obilježja

Prema karti rasporeda maksimalnih intenziteta potresa, u području općine Nijemci razlikuju se južni dio, gdje je potencijalna maksimalna seizmičnost terena prema MCS ljestvici VI° i manje - jaki potresi i slabi potresi, te veći ostali dio gdje je seizmičnost VII° - vrlo jaki potresi. Pri potresu od VI° nastaju manja oštećenja dobro građenih objekata, dok se kod potresa od VII° ruše se slabije građeni objekti, a na jačim objektima nastaju oštećenja.

Seizmička aktivnost vezana je za regionalne rasjede ili zone rasjeda, poglavito za njihova presjecišta kao i za rubove većih tektonskih jedinica. Veći dio prostora općine Nijemci karakterizira velika spuštена структура - Slavonsko-srijemska depresija, dio koje leži jugoistočno od linije Vinkovci-Ilača- Tovarnik. Krajnji sjeverni dio prostora općine Nijemci nalaze se dva aktivna rasjeda - Vinkovačko Novo Selo-Aljmaš-Ilača-Tovarnik (sjeverni rubni rasjed Slavonsko-srijemske potoline) te Županja-Vranjevo- Aljmaš-Zobišta. Ti su rasjedi nastali u neogenu i kvartaru (najmlađa geološka razdoblja), a i danas produžavaju svoju aktivnost pa ih prigodom lociranja većih i skupljih objekata valja izbjegavati.

Hidrološka obilježja

Područje Općine Nijemci pripada slivnom području Biđ-Bosut vodnog područja sliva Save. Na prostoru Općine Nijemci nalaze se brojni vodotoci - državni i lokalni. U državne vodotoke - međudržavne vode se ubrajaju Bosut (do utoka Biđa), Studva, Ilački Boris, Granični Ilinci, Šidski, a u ostale vodotoke Spačva, koja na ušću Brižnice prelazi u lokalne vode. Glavni odvodni recipijent Biđ-Bosutskog polja je rijeka Sava. Uz korito rijeke Save je izgrađen savski obrambeni nasip koji Biđ-Bosutsko polje štiti od velikih voda rijeke Save. Područje Općine Nijemci odvodi rijeka Bosut i vodotoci Spačva i Studva sa svojim pritokama.

Na području Općine Nijemci, vodne površine su rijeka Bosut s pritokama, vodotocima Spačvom i Studvom. Voda se zadržava i u pritokama, meandrima vodotoka Spačva - Lučica i Optičar te u koritima donjih tokova korita njihovih pritoka, u vodotocima Brižnica, Ljubanj i Mašanj. Kanal Boris, koji je recipijent dijelu površina u k.o. Ilača, Banovci i Vinkovački Banovci utječe u rijeku Bosut u Vojvodini (Srbija i Crna Gora). kako je pad ovog kanala mali, a nije moguće utjecati na održavanje profila ovog kanala u susjednoj državi, projektiran je jedan kanal Bosut-Boris (6,86 km) koji bi dio toka kanala Boris u Republici Hrvatskoj, odveo do rijeke Bosut na prostoru Republike Hrvatske. Do Domovinskog rata, rekonstruiran je kanal Ilački (4,24 km), koji je dio kanala Bosut-Boris, uz granicu prema Srbiji i Crnoj Gori.

Kanali višeg reda kao i melioracioni kanali III i IV reda, na području Općine Nijemci, u proteklom periodu su održavani, ali zbog nedostatka sredstava nedovoljno. Kanali su obrasli raslinjem, te je otežana pravodobna odvodnja vode sa područja. Na području katastarskih općina u sastavu Općine Nijemci, površine nisu ugrožene poplavama od vanjskih voda, uz pravodobno zatvaranje ustave na utoku Bosuta u Savu kada je vodostaj u rijeci Savi visok.

Pojedini dijelovi Općine Nijemci ugroženi su od unutrašnjih voda koja je pala oborinama, a kada vodostaj u rijeci Savi ne dozvoljava gravitacionu odvodnju. Ustava na utoku rijeke Bosut u Savu je zatvorena, a crpna stanica nema dovoljan kapacitet (30,0 m³/sec) da prebaci vodu iz korita Bosuta u Savu. Voda koju crpna stanica ne uspije prebaciti mehanički u Savu, akumulira se u

šumskom retencionom bazenu u slivu vodotoka Spačva i Studva.

Dijelovi katastarskih općina Lipovac, Nijemci i Donje Novo Selo, su na području šumskog retencionog bazena koji se računa do kote 81,50 m n.m. Razina vode s ovom kotom, plavi i dio poljoprivrednih i ostalih površina u ovim katastarskim općinama. Do razine vode u retenciji od 79,50 m n.m. nisu ugrožene poljoprivredne površine u navedenim katastarskim općinama. Izuzetak je rudina Dokljevo u k.o. Donje Novo Selo koja ima dio površine i ispod kote 79,00 m n.m.

Na području Općine Nijemci manja količina vode iz korita rijeke Bosut i vodotoka Spačva mogu se koristiti i za navodnjavanje. Da bi se povećale površine koje se mogu navodnjavati treba planirati upust vode iz korita rijeke Save u Bosut kod Županje kako bi se osvježila voda u profilu korita Bosut, a povećala mogućnost navodnjavanja dodatnih poljoprivrednih površina.

Plovidba je moguća samo čamcima koritima rijeke Bosut i vodotoka Spačva, Brižnica i Ljubanj.

Reljef

Prostor Općine Nijemci karakterizira reljef neznatnih visinskih razlika, s vrlo blagim uzvišenjem prema krajnjem sjevernom dijelu općine, u smjeru jugozapad-sjeveroistok. Ovakva reljefna struktura i osnovne reljefne karakteristike područja proizlaze iz odnosa viših lesnih zona, odnosno lesnih ravnjaka - vukovarski ravnjak, na manjem sjevernom dijelu općine i aluvijalnih ravni u kojima se nalaze brojni vodotoci i šumske površine, na većem južnom dijelu općine. Premda se sve ove reljefne cjeline međusobno izdvajaju, visinske razlike među njima u prosjeku su vrlo male i slabo uočljive s obzirom da u kontaktnim zonama dostižu tek nekoliko metara.

Razlika između ekstremnih visinskih točaka, najviše na 112,1 m n.m. sjeverno od Banovaca i najmanje na 79,6 m n.m. iznosi ukupno 32,5 m. Najveći dio općine nalazi se na visini manjoj od 90 m n.m.

Klima

S obzirom na svoj položaj u istočnoslavonskom dijelu regije koji prirodno-geografski već pripada tipičnim panonskim ravninama, prostor Općine Nijemci se odlikuje dosta izrazitim kontinentalnim klimatskim obilježjima koja odgovaraju tipu umjereno kontinentalne klime.

Iz temperaturnih srednjaka za meteorološku postaju Vinkovce vidljivo je da je nahladniji mjesec siječanj sa -0,7°C, a najtopliji srpanj sa 21,6°C što daje srednju godišnju amplitudu od 22,3°C. Kontinentalne karakteristike dolaze do izražaja i u temperaturama prijelaznih razdoblja - proljeće (11,3°C) i jesen (11,1°C) jednako su u prosjeku topli s obzirom da temperature u proljetnim mjesecima brzo rastu, a u jesenjim relativno brzo opadaju. Ovakav hod temperatura, napose brzo proljetno zagrijavanje utječe na temperaturne prilike u vegetacijskom periodu koji traje od ožujka do listopada te pogoduje kulturama.

I u padalinskom režimu dolaze do izražaja kontinentalni utjecaji, a budući da se razdoblje jače vlažnosti poklapa s razdobljem brzog prirasta temperatura i u padalinskom pogledu postoje povoljni uvjeti za uzgoj karakterističnih kontinentalnih kultura. Prosječna godišnja količina padalina u 15-godišnjem razdoblju iznosila je svega 692 mm, ali je važniji sezonski raspored. Najvlažnija je jesen sa 228 mm (30,2%), a zatim proljeće sa 193 mm (25,5%), ljetno sa 179 mm (23,7%) i zima sa 156 mm (20,6%). U vegetacijskom periodu (III-IX mjesec) padne 435 mm padalina odnosno 57,5% godišnje količine.

Najveću učestalost imaju vjetrovi iz sjeverozapadnog kvadranta, na koje otpada više od petine svih strujanja i tišina. Vjetrovi iz jugoistočnog, sjeveroistočnog i jugozapadnog kvadranta čine drugu grupu po učestalosti strujanja. Otvorenost kraja u punoj je mjeri utjecalo na formiranje vrlo pravilne strukture zračnih strujanja s prevagom četiri karakteristična vjetra od kojih su dva iz zapadnog kvadranta i maritimnih obilježja te s pojavom pretežno u hladnoj polovici godine.

Zbog prevlasti ravničastog reljefa i otvorenosti kraja lokalne klimatske razlike unutar cijelog vinkovačkog prostora svode se na minimum.

PRIRODNI POTENCIJAL I KORIŠTENJE RESURSA

Struktura površina

Struktura površina na području Općine Nijemci su 4 kategorije zemljišta: poljoprivredno, šumsko, građevinsko, ostalo. Poljoprivredno zemljište čine oranice, vrtovi, voćnjaci i vinogradi. Najveća zastupljenost poljoprivrednog zemljišta, oranica, vrtova, voćnjaka, vinograda na području Općine Nijemci je na prostoru naselja Nijemci, a najmanja na prostoru naselja Vinkovački Banovci. Najveća

zastupljenost livada i pašnjaka je na prostoru naselja Donje Novo Selo, a najmanja na prostoru naselja Đeletovci. Najveća zastupljenost šumskih površina na prostoru naselja Donje Novo Selo, a najmanja na prostoru naselja Vinkovački Banovci, dok na prostoru naselja Banovci nisu uopće zastupljene. Neplodno i močvarno zemljište je najzastupljenije na prostoru naselja Nijemci, a najmanje je zastupljeno na prostoru naselja Vinkovački Banovci.

STANOVNIŠTVO

Prema popisu stanovništva iz 2021. godine, Općina Nijemci ima 3.526 stanovnika. Ovo predstavlja značajan pad u odnosu na prethodni popis iz 2011. godine, kada je općina brojala 4.705 stanovnika.

U Općini Nijemci nalazi se osam naselja. Prema službenim podacima Popisa stanovništva iz 2021. godine, broj stanovnika po naseljima je sljedeći:

- naselje Nijemci: 1.330 stanovnika
- naselje Lipovac: 805 stanovnika
- naselje Đeletovci: 401 stanovnik
- naselje Banovci: 256 stanovnika
- naselje Podgrađe: 248 stanovnika
- naselje Donje Novo Selo: 243 stanovnika
- naselje Apševci: 214 stanovnika
- naselje Vinkovački Banovci: 29 stanovnika

Prema podacima Popisa stanovništva iz 2021. godine, spolna struktura Općine Nijemci je sljedeća:

- muškarci: 1.745
- žene: 1.781

Ekonomska aktivnost (ukupno 3.013 osoba starijih od 15 godina)

- Ekonomski aktivno stanovništvo (Radna snaga): 1.282
 - zaposleni: 1.077
 - nezaposleni: 205
- Ekonomski neaktivno stanovništvo: 1.731
 - umirovljenici: 912
 - učenici i studenti: 194
 - osobe koje obavljaju kućanske poslove: 265
 - ostali neaktivni (nesposobni za rad i dr.): 360

Prema podacima Popisa 2021., od ukupno 1.282 ekonomski aktivne osobe u općini Nijemci, status zaposlenosti izgleda ovako:

- zaposleni: 1.077 (84% aktivnih)
- nezaposleni: 205 (16% aktivnih)

Većina zaposlenih u Općini su osobe u radnom odnosu (plaćeni radnici), dok manji dio čine samozaposleni (vlasnici obrta i poljoprivrednih gospodarstava bez zaposlenih), poslodavci (vlasnici obrta ili tvrtki koji zapošljavaju druge) te pomažući članovi obitelji (najčešće u poljoprivredi).

Prema podacima Popisa 2021. za općinu Nijemci, obrazovna struktura stanovništva starijeg od 15 godina (ukupno 3.013 osoba) pokazuje da najveći broj stanovnika ima završenu srednju školu.

Obrazovna struktura je kako slijedi:

- bez škole / nezavršena osnovna škola: 182 osobe (6,0%)
- osnovna škola: 615 osoba (20,4%)
- srednja škola: 1.841 osoba (61,1%)
 - o *od toga strukovna/obrtnička*: 1.258
 - o *od toga gimnazija/četverogodišnja*: 583
- viša škola, fakultet, magisterij, doktorat: 375 osoba (12,5%)

Primjetan je trend u kojem naselje Nijemci, kao administrativno središte, ima najveći udio visokoobrazovanih osoba (preko 55% svih fakultetski obrazovanih u općini živi u samom mjestu Nijemci). S druge strane, u manjim naseljima poput Vinkovačkih Banovaca, dominira srednjoškolsko i osnovnoškolsko obrazovanje.

NASELJA

Općina Nijemci, prema Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj jedinica je lokalne samouprave, u sastavu Vukovarsko-srijemske županije sa sjedištem u Nijemcima. U njezin sastav ulazi 8 naselja - Apševci, Banovci, Donje Novo Selo, Đeletovci, Lipovac, Nijemci, Podgrađe i Vinkovački Banovci. Cjelokupno područje općine nalazi se u graničnom području, pa time i sva naselja u sastavu općine Nijemci.

Prostorni razmještaj naselja

Najveći dio naselja na području Općine Nijemci – Lipovac, Apševci, Podgrađe i Nijemci, smješten je uz glavni prometni cestovni pravac – državnu cestu D57 [Vukovar (D2) - Orolik - Nijemci - Lipovac (D4)] smjera sjever-jug i osnovne prometne veze prema Vinkovcima na sjever i autocestu A3 [Bregana- Zagreb-Lipovac], na jug prema Zagrebu ili graničnom prijelazu Bajkovo. Naselje Đeletovci, jugozapadno od Nijemaca, nalaze se uz županijsku cestu Ž4224, koja im spojem na županijsku cestu Ž4225 omogućava vezu s općinskim sjedištem. Manji broj naselja (2) je smješten na krajnjem sjevernom dijelu općine, Banovci uz državnu cestu D46 [Bregana-Zagreb-Lipovac] te Vinkovački Banovci uz lokalnu cestu L46032 [D46-Vinkovački Banovci]. Oba naselja se nalaze južno od međunarodne glavne željezničke pruge MG 2 [Savski Marof drž. granica - Zagreb Glavni kolodvor - Sisak - Novska - Vinkovci - Tovarnik drž. granica]. Sva naselja na području Općine Nijemci nalaze se sjeverno od autoceste A3 [Bregana-Zagreb-Lipovac].

Gravitacija naselja

Naselja na području Općine Nijemci gravitiraju, na prostoru općine, sjedištu općine - Nijemci, dok su na prostoru Vukovarsko-srijemske županije orijentirani prvenstveno na Vinkovce, a manje na sjedište županije - grad Vukovar.

Razvoj naselja

Veći dio naselja Nijemci, nalazi se na desnoj strani Bosuta, gdje je i nastalo. Izvornog naziva Nimci, svojim imenom upućuju na to da su prvotni stanovnici toga sela potjecali iz Njemačke, o čemu nema spomena u pisanim dokumentima. U 13. stoljeću feudalni posjednici Nijemaca su bili plemići Gutkeledi te Lorandi, koji su njemački posjed stekli ženidbenim vezama. U to doba je na Bosutu, kod Nijemaca, postojala skela, na kojoj se ubirala skelarina, a koja je omogućavala vezu između Županje i Tovarnika. Oko 1440. godine Nijemci su dobili karakter trgovišta te proširili na drugu, lijevu stranu Bosuta. Trg se nalazio na lijevoj strani rijeke, kao i tvrđi grad – gradina, sagrađena od čvrste građe, koju su kasnije i Turci prihvatili kao svoju tvrđavu. Na njemačkom posjedu su postojali područni zaseoci od kojih neki i danas nalazimo kao toponime u okolici Nijemaca. U pisanim dokumentima se prvi put spominje 1461. godine. Turci su osvojili Nijemce 1529. godine i u utvrdu smjestili svoju vojnu posadu, a u mjesto doselili nekoliko stotina muslimana iz Bosne, koji su izgradili niz građevina prema istočnjačkim običajima – džamiju, bazar, čarsiju, kupalište. Nijemci su tada postali trgovačko i obrtničko mjesto čitavog kraja između Bosuta i Save te sjedište turskog kotara. Nakon Karlovačkog mira, uz 50-ak starosjedilačkih obitelji se doseljavaju stanovnici iz okolnih zaselaka i dalje okolice, što je uvjetovalo značajno povećanje naselja, ali i gubitak karaktera trgovačkog naselja. Dio naselja s lijeve strane Bosuta je opustio sve do početka 20. stoljeća. Za vrijeme dok su Nijemci bili pod upravom bečke Komore, do 1745. godine, zabilježeno je 72 kuće s oko 600 stanovnika 1740. godine, usprkos odlasku 40 porodica u Kukujevece 1713. godine. Tokom 1783. godine u Nijemce su doselili stanovnici sela Tijarice iz Dalmacije te iz sela Bukove Gore iz Bosne. Nakon razvojačenja Krajine i pojavom gospodarske krize dosta starosjedilaca napušta Nijemce, a doseljavaju se novi stanovnici iz raznih krajeva Hrvatske, ponajviše Dalmacije. Godine 1866. u Nijemcima je bilo 138 naseljenih kuća s 1.187 stanovnika, ali samo s desne strane Bosuta, s izgrađenom današnjom glavnom ulicom, njoj usporednoj uz Bosut te ulicom od župne crkve prema jugoistoku.

Jugozapadno od naselja Nijemci nalazi se današnje naselje Donje Novo Selo, odnosno nekadašnje Novo Selo, nastalo početkom 18. stoljeća. U razdoblju prije dolaska Turaka u ovo područje, na tom su se prostoru nalazili zaseoci i ljetni stanovi stanovnika Nijemaca. Nakon povlačenja Turaka, zbog nedostatka slobodnih okućnica u Nijemcima, stanovnicima zaselaka je Krajina dodijelila zemljište u blizini Nijemaca što je rezultiralo nastankom Novog Sela, koje je do 1710. godine imalo desetak kuća. Vrlo slabo doseljavanje u Novo Selo je uvjetovalo iznimno malo povećanje naselja, koje je do početka 19. stoljeća imalo samo 13 kuća, da bi 1865. godine imalo 31 kuću s 444 stanovnika. Gospodarska kriza, nakon razvojačenja Krajine, je uvjetovala stagnaciju naselja sve do početka 20. stoljeća.

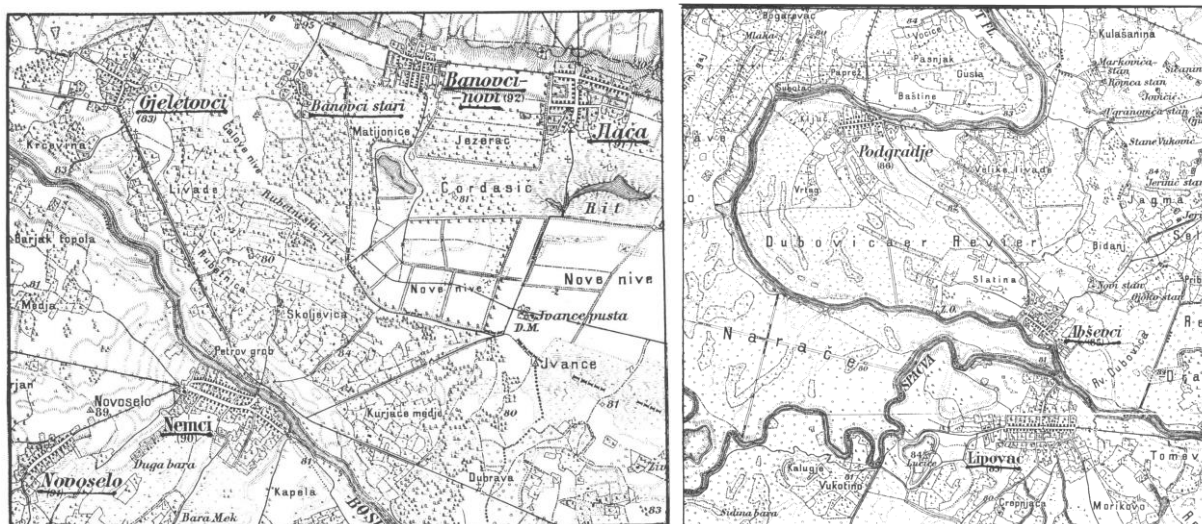
Na prostoru s lijeve strane Bosuta, južno od Nijemaca, u srednjem vijeku se nalazilo veliko feudalno imanje Sveti Lovro. Na tom zemljištu se nalaze današnja naselja Podgrađe i Apševci. U srednjovjekovnim ispravama se, na imanju sv. Lovre, spominje stari grad Lovrijenac i naselje Varjaš (mađ. Podgrađe), oko kojih je bilo dvadesetak zaselaka i ljetnih stanova. U Podgrađu, na desnoj strani Bosuta se nalaze ostaci grada Lovrijenca, koje se u doba svog prvog spomena nalazio u posjedu plemića Bančaja, da bi ga svojom odanošću kralju Sigismundu stekli Gorjanski. Samostan i crkvu sv. Lovre su sagradili ivanovci. Podgrađe je u 15. stoljeću steklo status trgovišta. Prilikom turskog povlačenja, krajem 17. stoljeća stanovnici zaselaka raštrkanih na imanju sv. Lovre su doselili u Podgrađe i Apševce. Razvojačenjem Slavonske krajine u Podgrađu je registrirano 44 naseljene kuće s 391 stanovnikom.

Apševci su također pripadali imanju sv. Lovre i imali su funkciju ljetnog selišta imanja, koju su zadržali i u tursko doba, u razdoblju od 1563. godine do 1688. godine. Samo nekoliko kuća je zatečeno u naselju bez crkve i groblja 1729. godine. Naziv naselja vjerojatno potiče iz latinskog naziva abas, kako je nazvan posjed župnika – opata u Nijemcima, čijoj su župi pripadali Apševci. Samo naselje je smješteno na staroj krčevini uz ušće Spačve u Bosut. U Brodsku krajišku pukovnicu su uključeni 1747. godine. U Apševce je tokom 19. stoljeća doselio velik broj stanovnika s područja Hrvatske i Bosne, a 1830. godine je otvorena pučka škola. Prilikom razvojačenja Krajine u Apševcima je bilo 233 stanovnika.

Lipovac je u kasnom srednjem vijeku pripadao velikom moravičkom posjedu koji se protezao sve do Save, a pripadao je plemićkoj obitelji Gutkeledi. U okolici Lipovca bili su smješteni zasoci i salaši. Na ovom imanju se održalo starohrvatsko stanovništvo tokom čitave turske vlasti. S Propašću turske vlasti stanovništvo iz okolice se naseljava u Lipovcu. Svoj današnji oblik dobiva nakon uključanja u Slavonsku krajinu, okupljeno oko ceste uz koju se postupno dograđivao, da bi se početkom 20. stoljeća počela izgrađivati i ulica usporedna s glavnom. Od 1790. godine Lipovac ima vlastitu župu, a od 1812. godine i novu crkvu posvećenu sv. Lovri. Polovicom 18. stoljeća u naselju je bilo 76 obitelji.

Sjeverozapadno od Banovaca nalazilo se 1333. godine hrvatsko selo Šalovci, koji su bili uništeni u vrijeme osmanlijske vlasti, nakon čijeg se povlačenja razvilo naselje Novi Banovci.

Vinkovački Banovci su pod tim nazivom poznati od 1900. godine, a do tada je ime naselja bilo Stari Banovci.

Sela Nijemci, Deletovci, Novi Banovci, Ilača, Lipovac, Apševci i Podgrađe na austrijskoj topografskoj karti iz 1884. godine

STANOVANJE I STANOVI

Prema Popisu stanovništva iz 2021. godine, u općini Nijemci evidentirano je ukupno 1.267 privatnih kućanstava. Prosječan broj članova po kućanstvu u općini iznosi 2,78. Broj kućanstava također u padu u odnosu na 2011. godinu (kada ih je bilo 1.543), što prati opći trend depopulacije područja.

Naselje	Broj kućanstava
Nijemci	487
Lipovac	287
Deletovci	148
Banovci	90
Donje Novo Selo	86
Podgrađe	84
Apševci	73
Vinkovački Banovci	12

Poljoprivreda

Podaci o točnom broju poljoprivrednih kućanstava (kućanstava koja se bave poljoprivredom za vlastite potrebe ili prodaju) iz Popisa 2021. još uvijek nisu javno dostupni u obliku zasebne kategorije kao što je to bio slučaj u ranijim popisima (poput 2003. ili 2011.).

Međutim, na temelju dostupnih registara i lokalnih programa potpore, stanje u općini Nijemci je sljedeće:

- registrirana gospodarstva (OPG): prema najnovijim podacima iz ožujka 2026. godine, općina je dodijelila potpore za 118 OPG-ova, dok je na natječaj pristiglo ukupno 154 prijave. To su kućanstva koja su službeno registrirana kao poljoprivredni subjekti.
- povijesni kontekst: Raniji dokumenti općine navode da je u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava svojevremeno bilo upisano i preko 380 subjekata, no taj se broj smanjio zbog trenda okrupnjavanja zemljišta i općeg pada broja stanovnika.
- struktura prihoda: Od ukupno 1.267 privatnih kućanstava u općini, poljoprivreda ostaje jedan od dva glavna izvora prihoda uz plaće iz radnog odnosa.

Šumarstvo

Šumama u državnom vlasništvu, na području općine Nijemci, gospodare Hrvatske šume d.o.o. Zagreb, odnosno Uprava šuma Vinkovci, Podružnica Vinkovci, sa 4 šumarije - Lipovac, Otok, Vinkovci i Vukovar.

Lovstvo

Cjelokupno područje općine Nijemci obuhvaćeno je državnim i zajedničkim lovištima. Od državnih lovišta na području Općine postoji lovište broj XVI/1 - "Spačva" poznato po visokokvalitetnom jelenu običnom i divljim svinjama.

U Općini djeluje nekoliko lovačkih udruga koje gospodare lokalnim zajedničkim lovištima:

1. Lovačko društvo "Sokol" Nijemci – matično društvo s dugom tradicijom.
2. Lovačko društvo "Srnjak" Lipovac – pokriva područje oko Lipovca i granice sa Srbijom.
3. Lovačko društvo "Jelen" Đeletovci – gospodari područjem oko naselja Đeletovci.
4. Lovačka udruga "Lužnjak" Banovci.

Ribarstvo

Na području Općine Nijemci kao vodne resurse za ribolov moguće je koristiti rijeke Bosut i Spačva s njihovim pritocima i rukavcima - Optičar, Lučica, Brižnica, Ljubanj, Studva. Navedene vodotoke može se koristiti za izletnički i sportski ribolov.

GOSPODARSKI POTENCIJAL

Prema podacima Hrvatske gospodarske komore - Županijske komore Vukovar, na području općine Nijemci djeluje oko 20-ak poduzeća sa sjedištem u Nijemcima, Lipovcu i Banovcima, uglavnom smještene s upravom i proizvodnim kapacitetima u samim naseljima.

Prema broju djelatnika svi poslovni subjekti, na području Općine Nijemci su male tvrtke s najviše oko 30-ak djelatnika.

Prema djelatnostima gotovo trećina poduzeća bavi se primarnim djelatnostima i to u najvećem dijelu uzgojem žitarica i drugih usjeva i nasada, uzgojem usjeva i uzgojem stoke, peradi i ostalih životinja (mješovita proizvodnja) te uslužnim djelatnostima u biljnoj proizvodnji; uređenjem i održavanjem krajolika, kao glavnom djelatnošću. Manji dio tvrtki, oko 22%, u sekundarnim je djelatnostima, odnosno prerađivačkoj industriji, proizvodnji hrane, pića i duhanskih proizvoda, proizvodnji tekstila i tekstilnih proizvoda, prerada drva i proizvodima od drva i proizvodnji ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda. Ugostiteljski i turistički sadržaji obuhvaćaju usluge u ugostiteljskim objektima, smještenim u naseljima, a obuhvaćaju ponudu ugostiteljskih objekata iz skupine restorani i barovi, što u najvećem dijelu obuhvaća ponudu caffè bara.

DRUŠTVENA INFRASTRUKTURA

Organi javne uprave, na području općine Nijemci smješteni su najvećim dijelom uz granični prijelaz Bajakovo te u Nijemcima.

U Nijemcima, kao sjedištu jedinice lokalne samouprave, nalaze se samoupravna i izvršna tijela općinske uprave u okviru Općine Nijemci te Mjesni odbor Nijemci. Mjesni odbori nalaze se i u svim ostalim naseljima - Apševcima, Banovcima, Donjem Novom Selu, Đeletovcima, Lipovcu, Podgrađu i Vinkovačkim Banovcima.

Djeca školske dobi (6-15 godina starosti), na području općine Nijemci pohađaju 8 osnovnih škola, od kojih su dvije matične, a šest područnog tipa. Škole su smještene u Nijemcima, Donjem Novom

Selu, Đeletovcima, Podgrađu, Lipovcu, Apševcima, Banovcima i Vinkovačkim Banovcima.

Stanovnici s područja općine Nijemci primarnu zdravstvenu zaštitu mogu ostvariti u tri ustanove - ambulantni Doma zdravlja Vinkovci u Banovcima, ambulantni Doma zdravlja Vinkovci u Lipovcu, ambulantni opće medicine Doma zdravlja Vinkovci u Nijemcima. Na području općine Nijemci u okviru djelatnosti socijalne skrbi djeluje jedna ustanova u Lipovcu, u privatnom vlasništvu, s ukupno četiri djelatnika.

Od kulturnih ustanova, orijentiranih na djelatnosti muzeja i galerija te arhiva, knjižnica, kazališnih aktivnosti, kinematografa, izdavaštva i elektronskih medija, ne postoji niti jedna na području općine Nijemci te su stoga stanovnici općine orijentirani na usluge ovakvih ustanova u Vinkovcima.

Sportski objekti na području općine Nijemci obuhvaćaju, uz objekte namijenjene zadovoljavanju potreba tjelesno-zdravstvene kulture učenika osnovnih škola, koji se istovremeno koriste i kao objekti u funkciji športa u natjecateljskom smislu, rekreacijske objekti i sadržaji namijenjeni najrazličitijim kategorijama korisnika. Od sportskih dvorana, na području općine, postoje dvije, u sklopu osnovne škole "Ivan Kozarac" u Nijemcima i osnovne škole Lipovac u Lipovcu. Kao rekreacijsko područje najpoznatiji je prostor uz Spačvu, zapadno od Lipovca, koji se najčešće koristi kao izletište te prostor za rekreaciju, lov i ribolov.

Na području Općine Nijemci djeluje niz udruga, društava i klubova - sportska, ribička, lovačka, kulturno-umjetnička i druga.

U sastavu Katoličke crkve, Biskupije Đakovačke i Srijemske, prisutne su tri župe - Župa Svetog Lovre, đakona i mučenika, Župa Svete Katarine, djevice i mučenice obje u sastavu Otočkog dekanata te Župa Svetog Jakova Starijeg, apostola, u sastavu Tovarničkog dekanata. Župa Svetog Lovre, đakona i mučenika, sa Župnom crkvom sv. Lovre i župnim uredom u Lipovcu te filijalom i Crkvom sv. Ilije proroka u Apševcima, se spominje u X i u XIV stoljeću, a ponovo je osnovana 1789. godine. Župa Svete Katarine, djevice i mučenice, sa Župnom crkvom sv. Katarine djevice i mučenice i župni uredom u Nijemcima te filijalama i Crkvom Uzvišenja sv. Križa u Donjem Novom Selu, Crkvom sv. Ivana Kapistranskog u Đeletovcima, Crkvom sv. Šimuna i Jude Tadeja apostola u Podgrađu i Vinkovačkim Banovcima, se spominje 1332. godine i prva je župa nakon Turaka s redovitom duhovnom pastvom. Župi Svetog Jakova Starijeg, apostola, sa župnim uredom u Ilači pripadaju Banovci. U sastavu Srpske pravoslavne crkve, Sremske eparhije, Arhijerejskog namesništva šidskog, sa sjedištem u Šidu, prisutna je jedna parohija i jedna crkvena opština sa sjedištem u Banovcima (Šidskim Banovcima) i Hramom Svete prepodobne majke Paraskeve.

Na području općine Nijemci nalazi se jedan stalni cestovni granični prijelaz - Bajakovo [Bajakovo - Batrovci]. Cestovni granični prijelaz Bajakovo-Batrovci spada u kategoriju velikih graničnih prijelaza, temeljem Uredbe o standardima i uvjetima koje moraju ispunjavati granični prijelazi za sigurno i ekonomično obavljanje granične kontrole.

PROMETNI SUSTAVI

Cestovni promet

Mrežu sustava cestovnog prometa na prostoru općine Nijemci čini autocesta A3 (Bregana-Zagreb-Lipovac), državne ceste, županijske ceste, lokalne i nerazvrstane ceste te šumski i poljski putevi.

Željeznički promet

Područjem Općine Nijemci prolaze:

- željeznička pruga za međunarodni promet M104 Novska - Vinkovci - Tovarnik - državna granica - (Šid) (koridor RH1) i
- željeznička pruga za regionalni promet R105 Vinkovci - Drenovci - državna granica - (Brčko).

Službena mjesta na području Općine Nijemci su:

- na željezničkoj pruzi M104: stajalište Đeletovci (uz granicu Općine Stari Jankovci), kolodvor Đeletovci, stajalište Vinkovački Banovci, stajalište Šidski Banovci
- na željezničkoj pruzi R105: kolodvor Spačva

Pošta

Na području općine Nijemci poštanski promet organiziran je putem poštanskih ureda – jedinica poštanske mreže.

Telekomunikacije

Mjesne mreže u svim naseljima Općine Nijemci imaju zadovoljavajući kapacitet, i u potpunosti

zadovoljavaju potrebe te se njihova daljnja izgradnja ne smatra ograničenjem. Plan razvoja telekomunikacijske mreže na području Općine Nijemci obuhvaća nastavak već započetog razvoja, koji obuhvaća: dogradnju kapaciteta komutacija (UPS) u skladu s porastom potreba te dogradnju već izgrađenih mjesnih mreža u naseljima Općine u skladu s povećanjem broja korisnika i suvremenom tehnologijom. Mjesne centrale zamijenjene su suvremenim udaljenim pretplatničkim stupnjevima (UPS) i udaljenim pretplatničkim multiplekserima (UPM) u Lipovcu, Podgrađu, Đeletovcima, Nijemcima, Donjem Novom Selu, Spačvi, Bajakovu, Vinkovačkom Banovcima i Banovcima čiji će se broj priključaka postupno povećati u skladu s potrebama.

ENERGETSKI SUSTAV

Proizvodnja i cijevni transport nafte i plina

Sustav opskrbe plinom na području Općine Nijemci sačinjavaju:

- redukcijska stanica RS Đeletovci
- lokalni plinovodi za opskrbu potrošača u naseljima Nijemci, Donje Novo Selo, Podgrađe, Apševci, Lipovac, Banovci, Vinkovački Banovci i Đeletovci.

Područjem Općine Nijemci prolazi trasa postojećeg magistralnog naftovod Đeletovci - Vinkovci

Elektroenergetika

Elektroopskrbeni sustav Općine Nijemci obuhvaća:

- DV 110 kV Vukovar - Nijemci (postojeći),
- DV 110 kV Nijemci - Šid (postojeći),
- DV 2x110 kV Vukovar 2 - Nijemci (planirani)
- DV 2x110 kV Nijemci - Ilok (planirani)
- DV 35 kV Đeletovci - Nijemci (postojeći)
- DV 35 kV Nijemci - Tovarnik (postojeći)
- DV 35 kV Đeletovci - Otok (postojeći)
- DV 2x110 kV Nijemci - Drenovci (planirani)
- TS 110/20(10) kV Lipovac (planirana TS)
- DV 2x110 kV od TS 110/20(10) kV Lipovac na DV 2x110 kV Nijemci - Drenovci (planirani)
- TS 110/35/10(20) kV Nijemci (postojeća TS)
- TS 35/10(20) kV Đeletovci (postojeća TS)

VODNOGOSPODARSKI SUSTAV

Vodoopskrbeni sustav

Prostor Općine Nijemci ima izgrađenu mrežu vodoopkrbnih cjevovoda samo na lokalnoj razini. Unutar nekoliko naselja se nalaze lokalna vodocrpilišta s uređajem za pripremu pitke vode. Vodozahvati su podzemnog tipa i malene izdašnosti pa u potpunosti ne zadovoljavaju sve potrebe stanovništva za vodom. Naselja u kojima su vodocrpilišta u funkciji su Podgrađe, Apševci, Lipovac i Nijemci.

Odvodnja

Na prostoru Općine Nijemci nije izgrađen sustav odvodnje otpadnih voda. Zbrinjavanje sanitarnih otpadnih voda rješava se individualno septičkim taložnicama i nepropusnim sabirnim jamama. Oborinske vode se odvođe postojećim cestovnim jarcima.

Uređenje vodotoka i voda

Rijeka Bosut, kao pritoka rijeke Save, ima gravitacionu odvodnju za vrijeme niskih vodostaja rijeke Save. Biđ-Bosutsko polje je ugroženo od velikih voda rijeke Save i brdskih voda s obronaka Dilj gore i "vlastitih" velikih voda nakon velikih oborina. Veliki dio površine Biđ-Bosutskog polja je ispod poplavnih voda rijeke Save - cca 76% površine. Izgradnjom savskog obrambenog nasipa i ustave sa crpnom stanicom "Bosut" na ušću Bosuta u rijeku Savu kod naselja Bosut u Vojvodini (Srbija i Crna Gora), polje se štiti od velikih poplavnih voda rijeke Save.

Poljoprivredne i ostale površine u Općini Nijemci mogu biti ugrožene poplavama i od "vlastitih" velikih voda nakon oborina, ako je teren uz kanale viši od terena na poljoprivrednim i ostalim površinama te voda ne može gravitacijom otići s tih površina. Ako je materijal glinoviti voda će se sporo ocijediti poniranjem s tih površina. Površine na kojima je izvedena drenažna mreža nisu ugrožene od tih "vlastitih" velikih voda.

Melioracijska odvodnja

Melioracijska odvodnja na području općine Nijemci obuhvaća sustav osnovne i detaljne kanalske mreže te lokaciju dvije crpne stanice.

Osnovna mreža obuhvaća postojeće melioracijske objekte I i II reda - kanale Boris u RH, Bosut-Boris,

Savak, Brižnica i Ljubanj te kanale Glavni Lipovački, Lučica, Mašanji i Optičar.

Detaljna mreža obuhvaća postojeće melioracijske objekte III reda - kanale Dračetine - Sopština, Dubrave, Gradina, Jasenik - Bidanj, Krajnji, Krtnje, Ošvanj, Rabra, Strugovi, Vignjišta - Šumski i Ilački.

Erozije

Područje Općine Nijemci nije ugroženo erozionim procesima jer je teren s malim poprečnim padom. Erozioni procesi se mogu pojaviti na mjestima utoka detaljnih melioracionih kanala u recipijente. Erozioni procesi se mogu pojaviti i na obali rijeke Bosut na kojem se ukloni raslinje po pokosu.

Bujične aktivnosti

Područje Općine Nijemci je ravničarsko s malim padovima. Stoga su bujične aktivnosti moguće na utocima melioracionih kanala u svoje recipijente - kanale.

ZBRINJAVANJE OTPADA

Zbrinjavanje otpada na području općine Nijemci sastoji se u organiziranom sakupljanju za sva naselja s područja Općine, njegovom odvozu i odlaganju na odlagalištu otpada izvan područja općine, na lokaciji Bazjaš, na području grada Vinkovaca. Neorganizirano odlaganje otpada na "divlja" odlagališta vrši se u svakom naselju na području Općine Nijemci, a za takve deponije uz pojedina naselja je predviđeno ukidanje i sanacija. Za četiri takva odlagališta su odobreni programi sanacije - jedno neorganizirano odlagalište uz naselje Donje Novo Selo, dva neorganizirana odlagališta uz naselje Nijemci te jedno neorganizirano odlagalište uz naselje Apševci.

PRIRODNE I KRAJOBRAZNE VRIJEDNOSTI

Na području Općine Nijemci nalazi se područje Ekološke mreže Republike Hrvatske odnosno tu se nalaze područja važna za divlje svojte i stanišne tipove HR2001414 Spačvanski bazen te međunarodno važno područje za ptice (tzv. SPA područje) HR1000006 Spačvanski bazen.

Šifra i naziv područja: HR5000006#, Spačvanski bazen		
Ciljevi očuvanja		
Stanišni tipovi		
NKS	NATURA	stanišni tip
šifra	šifra	
		Cjeloviti kompleks poplavnih šuma
		Vodena i močvarna staništa
	3150	Prirodna eutrofna jezera s vegetacijom Hydrocharition ili Magnopotamion
E.2.1.	91F0	Poplavne šume crne johe i poljskog jasena
E.2.2.	91F0	Poplavne šume hrasta lužnjaka
Mjere zaštite:		
2; 100-104; 107; 4000; 121-129.		
2	U pravilu zadržati razinu vode potrebnu za biološki minimum i očuvati stanište	
100	Očuvati vodena i močvarna staništa u što prirodnijem stanju, a prema potrebi izvršiti revitalizaciju	
101	Osigurati povoljnu količinu vode u vodenim i močvarnim staništima koja je nužna za opstanak staništa i njihovih značajnih bioloških vrsta	
102	Očuvati povoljna fizikalno-kemijska svojstva vode ili ih poboljšati, ukoliko su nepovoljna za opstanak staništa i njihovih značajnih bioloških vrsta	
103	Održavati povoljni režim voda za očuvanje močvarnih staništa	
104	Očuvati povoljni sustav mineralnih i hranjivih tvari u vodi i tlu močvarnih staništa	
107	Očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme	
4000	E. Šume	
121	Gospodarenje šumama provoditi sukladno načelima certifikacije šuma	
122	Prilikom dovršnog sijeka većih šumskih površina, gdje god je to moguće i prikladno, ostavljati manje neposječene površine	
123	U gospodarenju šumama očuvati u najvećoj mjeri šumske čestine (livade, pašnjaci i dr.) i šumske rubove	

124	U gospodarenju šumama osigurati produljenje sječive zrelosti zavičajnih vrsta drveća s obzirom na fiziološki vijek pojedine vrste i zdravstveno stanje šumske zajednice
125	U gospodarenju šumama izbjegavati uporabu kemijskih sredstava za zaštitu bilja i bioloških kontrolnih sredstava ('control agents'); ne koristiti genetski modificirane organizma
126	Očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme
127	U svim šumama osigurati stalan postotak zrelih, starih i suhih (stojećih i oborenih) stabala, osobito stabala s dupljama
128	U gospodarenju šumama osigurati prikladnu brigu za očuvanje ugroženih i rijetkih divljih svojti te sustavno praćenje njihova stanja (monitoring)
129	Pošumljavanje, gdje to dopuštaju uvjeti staništa, obavljati autohtonim vrstama drveća u sastavu koji održava prirodni sustav, koristeći prirodni bliske metode; pošumljavanje nešumskih površina obavljati samo gdje je opravdano uz uvjet da se ne ugrožavaju ugroženi i rijetki nešumski stanišni tipovi.

Šifra i naziv područja: HR1000006#, Spačvanski bazen

Ciljevi očuvanja

Divlje svojte

bjelovrata muharica	Ficedula albicollis
crna roda	Cisionia nigra
crvenoglavi djetlić	Dendrocopos medius
orao klikataš	Aquila pomarina
siva žuna	Picus canus
štekvavac	Haliaeetus albicilla

Mjere zaštite:

2; 7; 9; 4000; 121-129

2	U pravilu zadržati razinu vode potrebnu za biološki minimum i očuvati stanište
7	Regulirati lov i sprječavati krivolov
9	Osigurati poticaje za tradicionalno poljodjelstvo i stočarstvo
4000	E. Šume
121	Gospodarenje šumama provoditi sukladno načelima certifikacije šuma
122	Prilikom dovršnog sijeka većih šumskih površina, gdje god je to moguće i prikladno, ostavljati manje neposječene površine
123	U gospodarenju šumama očuvati u najvećoj mjeri šumske čestine (livade, pašnjaci i dr.) i šumske rubove
124	U gospodarenju šumama osigurati produljenje sječive zrelosti zavičajnih vrsta drveća s obzirom na fiziološki vijek pojedine vrste i zdravstveno stanje šumske zajednice
125	U gospodarenju šumama izbjegavati uporabu kemijskih sredstava za zaštitu bilja i bioloških kontrolnih sredstava ('control agents'); ne koristiti genetski modificirane organizma
126	Očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme
127	U svim šumama osigurati stalan postotak zrelih, starih i suhih (stojećih i oborenih) stabala, osobito stabala s dupljama
128	U gospodarenju šumama osigurati prikladnu brigu za očuvanje ugroženih i rijetkih divljih svojti te sustavno praćenje njihova stanja (monitoring)
129	Pošumljavanje, gdje to dopuštaju uvjeti staništa, obavljati autohtonim vrstama drveća u sastavu koji održava prirodni sustav, koristeći prirodni bliske metode; pošumljavanje nešumskih površina obavljati samo gdje je opravdano uz uvjet da se ne ugrožavaju ugroženi i rijetki nešumski stanišni tipovi.

Vrijedne dijelove prirode, predložene za zaštitu važeći Prostorni plan utvrđuje u kategoriji značajnog krajobrazu, a obuhvaćaju:

- značajni krajobraz Studva (Zvezdan grad i dio toka rijeke Studve) (prirodna vrijednost predložena za zaštitu - P),
- značajni krajobraz Spačvanska šuma (prirodna vrijednost predložena za zaštitu - P),
- značajni krajobraz Spačva (prirodna vrijednost predložena za zaštitu - P).

KULTURNA DOBRA

Na području Općine Nijemci nalaze se zaštićena, preventivno zaštićena, evidentirana i kulturna dobra lokalnog značaja.

1. Kulturna dobra u kategoriji arheološke baštine - arheološki pojedinačni lokalitet, prema statusu su:

a) zaštićena kulturna dobra:

1. Podlučje i Kološtar (Lipovac) - prapovijesni, antički i srednjovjekovni arheološki lokalitet - zaštićeno kulturno dobro (ROS-0751)
2. Cripnjača (Lipovac) - prapovijesni arheološki lokalitet - zaštićeno kulturno dobro (Z-4989)
3. Marikovo i Duge Njive (Lipovac) - prapovijesni arheološki lokalitet - zaštićeno kulturno dobro (Z-4991)
4. Grac - Sv. Lovro (Podgrađe) - srednjovjekovni arheološki lokalitet - zaštićeno kulturno dobro (Z-6263)

b) evidentirana kulturna dobra:

Sa približno poznatim položajem i bez utvrđenog opsega :

- Lipovac, "Šuma Narač", prapovijesno arheološko nalazište - E95
- Lipovac, "Ograde", antičko arheološko nalazište - E96
- Nijemci, "Gradina", prapovijesno i srednjovjekovno arheološko nalazište - E112
- Nijemci, "Ulica bana Jelačića", antičko i srednjovjekovno arheološko nalazište - E113
- Nijemci, "Velika šuma", antičko arheološko nalazište - E116a
- Nijemci, "Petrov grob", antičko arheološko nalazište - E116b
- Podgrađe, "Donje livade", antičko i srednjovjekovno arheološko nalazište - E164a
- Podgrađe, "Gušta", srednjovjekovno arheološko nalazište - E164b
- Vinkovački Banovci, "Selo", prapovijesno i srednjovjekovno arheološko nalazište - E275
- Vinkovački Banovci, "Livade - Jendeci", prapovijesno, antičko i srednjovjekovno arheološko nalazište - E276
- Vinkovački Banovci, "Galove njive", prapovijesno i srednjovjekovno arheološko nalazište - E279,
- Vinkovački Banovci, "Šuma- sjever i jug", prapovijesno, antičko i srednjovjekovno. arheološko nalazište - E281
- Vinkovački Banovci, "Pašnjak - Groblje", arheološko nalazište - E282a
- Vinkovački Banovci, "Kratelj", prapovijesno arheološko nalazište - E282c
- Đeletovci, "Hartmanova pustara", prapovijesno arheološko nalazište - E39
- Đeletovci, "Bradarica - gradina", arheološko nalazište - E39a
- Đeletovci, "Krčevine 1", arheološko nalazište - E39b
- Đeletovci, "Krčevine 2", antičko i srednjovjekovno arheološko nalazište - E39c
- Đeletovci, "Krčevine 3 - Duboka mlaka", prapovijesno, antičko i srednjovjekovno arheološko nalazište - E39d
- Đeletovci, "Ulica M. Gupca - Gurovci", antičko arheološko nalazište - E39e
- Đeletovci, "Marovac", antičko arheološko nalazište - R39f
- Banovci, "Čapljina - Čapnica", arheološko nalazište - E5
- Donje Novo Selo, "Tomić livade - Kameniste", antičko i srednjovjekovno arheološko nalazište E38a

Bez poznatog položaja i utvrđenog opsega:

- Nijemci, "Ciglana", prapovijesno arheološko nalazište - E114
- Nijemci "Ispred škole", srednjovjekovno arheološko nalazište - E115
- Nijemci, "Nogometno igralište", prapovijesno arheološko nalazište - E116
- Vinkovački Banovci, "Bezdan", prapovijesno arheološko nalazište - E277
- Vinkovački Banovci "Đantin", prapovijesno arheološko nalazište - E278
- Vinkovački Banovci "Ivanci", prapovijesno i antičko arheološko nalazište - E282
- Vinkovački Banovci, "Školski vrt", arheološko nalazište - E280

2. Kulturna dobra u kategoriji povijesnog sklopa i građevine - sakralne građevine, prema slijedećem statusu su:

a) zaštićena kulturna dobra:

1. Kapela sv. Luke "Lučica" (Lipovac) - zaštićeno kulturno dobro (Z-1153)
2. Župna crkva sv. Lovre (Lipovac) - zaštićeno kulturno dobro (Z-1154)
3. Župna crkva sv. Katarine, Djevice i Mučenice (Nijemci) - zaštićeno kulturno dobro (Z-1157)

b) evidentirana kulturna dobra:

1. Filijalna crkva sv. Ilije (Apševci) - (E)
2. Crkva sv. Ivana Kapistrana (Đeletovci) - (E)
3. Zgrada župnog dvora (Lipovac) - (E)
4. Crkva sv. Šimuna (Podgrađe) - (E)
5. Crkva sv. Petke (Banovci) - (E)

3. Kulturna dobra u kategoriji memorijalne baštine - spomen (memorijalnog) objekta, prema slijedećem statusu:

a) zaštićena kulturna dobra:

1. Skupna grobnica 112 palih boraca (Nijemci) - zaštićeno kulturno dobro (Z-524)
2. Rodna kuća narodnog heroja Slobodana Bajića-Paje, Banovci (ROS 502)

b) evidentirana kulturna dobra:

1. Spomenik osloboditeljima sela u centru naselja (Nijemci)
2. Spomenik palim borcima i žrtvama fašističkog terora naselja Nijemci, Donjeg Novog Sela, Podgrađa i Lipovca (Nijemci, u parku)

4. Kulturna dobra u kategoriji evidentirana etnološka kulturna dobra su:

1. Kuća i okućnica, Kralja Tomislava 10, Apševci
2. Ulični potez u Ulici Matije Gupca br: 4, 6, 8, 10, 12, Lipovac

1.3.3. PLANSKI POKAZATELJI I OBVEZE IZ DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA ŠIREG PODRUČJA

Za područje Općine Nijemci plan više razine je važeći Prostorni plan Vukovarsko – srijemske županije kojim su utvrđena polazišta i obaveze za izradu predmetnog Plana.

1.3.4. OCJENA STANJA, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA RAZVOJA U ODNOSU NA DEMOGRAFSKE I GOSPODARSKÉ PODATKE TE PROSTORNE POKAZATELJE

1.3.4.1. DEMOGRAFSKE PROJEKCIJE I PROGNOZE

Demografsko stanje u općini Nijemci, prema podacima Popisa 2021. može se ocijeniti kao izrazito nepovoljno

U razdoblju od 2011. do 2021. godine Općina je izgubila 1.179 stanovnika (pad s 4.705 na 3.526). Taj pad od 25% u samo deset godina svrstava Općinu u vrh hrvatskih regija pogođenih depopulacijom, što je posljedica iseljavanja mlađeg stanovništva i negativnog prirodnog prirasta.

Općina pokazuje jasne znakove demografskog starenja:

- visok udio neaktivnog stanovništva: Više od polovice stanovnika starijih od 15 godina (1.731 od 3.013) je ekonomski neaktivno, a dominiraju umirovljenici (912).
- smanjenje baze mladih: Broj učenika i studenata (194) je višestruko manji od broja umirovljenika, što ukazuje na to da će se radna snaga u budućnosti i dalje smanjivati.

1.3.4.2. GOSPODARSKI POKAZATELJI

Gospodarski pokazatelji Općine Nijemci ukazuju na stabilan proračunski okvir usmjeren na potpore poljoprivredi i infrastrukturu, unatoč demografskim izazovima.

1.3.4.3. PROSTORNI POKAZATELJI

Prostor Općine Nijemci prema namjeni se dijeli na: površine za razvoj i uređenje naselja, površine izvan naselja za izdvojene namjene, poljoprivredne površine, šumske površine, vodene površine i površine infrastrukturnih sustava.

Kao površine za razvoj i uređenje naselja utvrđene granice građevinskih područja naselja Općine Nijemci za naselja Lipovac, Apševci, Podgrađe, Nijemci, Donje Novo Selo, Đeletovci, Vinkovački Banovci i Banovci. Granice građevinskih područja razgraničuju površine izgrađenog i neizgrađenog dijela naselja od ostalih površina namijenjenih razvoju poljoprivrede, šumarstva i drugih djelatnosti koje se, obzirom na namjenu, mogu obavljati izvan građevinskih područja.

Površine izvan naselja za izdvojene namjene utvrđene su kako slijedi:

1. Gospodarska namjena

- površine za iskorištavanje mineralnih sirovina (E1) - eksploatacijsko polje ugljikovodika (EPU) Đeletovci
- poslovna namjena (K) - Poslovna zona Lipovac-jug, Poslovna zona Lipovac-sjever, Poslovna zona Nijemci
- ugostiteljsko-turistička zona (T1) - Hotel Spačva
- ugostiteljsko-turistička namjena - vjerski turizam (T5) - Vjersko-turistička zona Lučica
- turistički punktovi (T)

2. Športsko-rekreacijska namjena

- športsko-rekreacijska zona (R6) - Podgrađe
- športsko-rekreacijska zona (R6) - Banovci

- športsko-rekreacijska zona (R7) - "Gradina"
3. Posebna namjena (N)

1.4. POPIS ZAHTJEVA JAVNOPRAVNIH TIJELA

Sukladno članku 90. Zakona o prostornom uređenju (Narodne novine broj 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19 i 67/23), Odluka o izradi Izmjena dopuna Plana dostavljena je javnopravnim tijelima i pravnim osobama s posebnim ovlastima, da dostave zahtjeve za izradu prostornog plana iz svog djelokruga.

U sljedećoj tablici daje se pregled javnopravnih tijela koja su dostavila svoje zahtjeve:

Br.	Naziv tijela/pravne osobe	Opis smjernice/zahtjeva	Status smjernice/zahtjeva
1.	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva , Uprava za poljoprivredno zemljište, biljnu proizvodnju i tržište, Ul. Grada Vukovara 78, P.P. 1034, Zagreb KLASA: 350-02/25-01/724; URBROJ: 525-06/196-25-2; Datum: 16.10.2025.	Dostavljaju se smjernice kojima se navode mogućnosti planiranja na osobito vrijednom i vrijednom poljoprivrednom zemljištu. Dostavlja se popis priloga koje je potrebno priložiti u ovisnosti o planiranim izmjenama i dopunama na poljoprivrednom zemljištu.	Izmjenama i dopunama Plana nije bilo planiranja proširenja građevinskog područja na osobito vrijedno ili vrijedno poljoprivredno tlo. Površine sunčanih elektrana planiraju se na površinama najnižeg bonitetnog razreda.
2.	Hrvatske ceste d.o.o. , Sektor za pripremu, građenje i rekonstrukciju, Odjel za strateško planiranje, Vončinina ulica 3, Zagreb KLASA: 350-02/25-01/260 URBROJ: 345-400-440-441/428-25-03 Datum: 27.10.2025.	Dostavljaju smjernice iz područja njihovog djelokruga za izradu Izmjena i dopuna PPUO Nijemci koje je potrebno upisati u Odredbe za provedbu.	Sve dostavljene smjernice na odgovarajući način su ugrađene u tekstualni (2.1.1. Cestovni promet) i grafički (2.1. Prometni sustav) dio Plana.
3.	HEP, Operator distribucijskog sustava d.o.o. , Služba za realizaciju investicijskih projekata i pristup mreži, Elektra Vinkovci	Dostavlja se prikaz elektroenergetskih trasa i objekata u vektoriziranom (.dwg) obliku.	Dostavljeni prikaz vodova, na odgovarajući je način ucrtan u kartografski prikaz 2.3. Energetski sustav.
4.	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i poljoprivrede, šumarstva i ribarstva , Uprava ribarstva KLASA: 350-02/25-01/725 URBROJ: 525-12/734-25-2 Datum: 30.10.2025.	Smjernicom se dostavlja informacija da je akvakultura strateška grana gospodarstva Republike Hrvatske te je Planom potrebno razmotriti potencijalne lokacije za djelatnost akvakulture u prostoru obuhvata. Dodatno, navodi se da je planom potrebno omogućiti da ovlaštenici ribolovnog prava na ribolovnim vodama imaju zakonom propisan pristup ribolovnim vodama.	Nije bilo postupanja po zahtjevu, planiranje i određivanje potencijalnih lokacija za djelatnost akvakulture nije definirana Odlukom o izradi izmjena i dopuna PPU Općine Nijemci. Omogućavanje pristupa ribolovnim vodama za ovlaštenike nije predmet izrade Plana.
5.	Ministarstvo kulture i medija , Uprava za zaštitu kulturne baštine, Područna konzervatorska služba Vukovar KLASA: 612-08/25-10/0454; URBROJ: 532-05-22/1-25-02 Datum: 10.11.2025.	1. Dostavlja se zahtjev kojim se traži ažuriranje podataka o broju i statusu zaštite kulturnih dobara te mjerama zaštite u skladu s dostavljenim podacima. Napominje se da je popis evidentiranih dobara (osim arheološke) moguće proširiti ili smanjiti kao i odrediti zaštitu Planom ili lokalnu zaštitu. Za	Sve dostavljene smjernice na odgovarajući način su ugrađene u tekstualni (3.1.2. Kulturna baština) i grafički (3.1. Posebne vrijednosti) dio Plana.

		preuzimanje prostornih slojeva s podacima o nepokrenim kulturnim dobrima upućuje se na mrežne usluge na platformama Ministarstva kulture i medija – Geoportal kulturnih dobara. 2. Napominju da sve izmjene i dopune Plana trebaju biti usklađene s mjerama zaštite kulturne baštine utvrđene rješenjima o zaštiti pojedinih kulturnih dobara i mjerama zaštite kulturne baštine iz važećeg Plana, a njihovo mijenjanje moguće je uz suglasnot konzervatorske službe. 3. Vezano za konkretne razloge za izradu izmjena i dopuna Plana, osim općeg ažuriranja mjera zaštite i postupaka te popisa, za većinu razlogu nemaju posebnih zahtjeva. 4. Skreće se pozornost da se zahvat obnovljivih izvora energije planira na arheološki neistraženom području te se preporučuje provesti terenski pregled te po potrebi izmjena lokacije ili provođenje mjera zaštite.	
6.	Ministarstvo obrane, Uprava za infrastrukturu i potporu KLASA: 350-01/25-02/206 URBROJ: 512M5-01-01-02-25-4 Datum: 05.11.2025.	Dostavljaju dopis kojim obavještavaju kako su utvrdili da na području obuhvaćenom Odlukom o izradi izmjene i dopune PPU Općine Nijemci nema vojnih lokacija niti zaštitnih i sigurnosnih zona te da stoga nemaju zahtjeva za predmetni Plan.	Nije bilo postupanja po zahtjevu.
7.	Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije, Uprava za procjenu utjecaja na okoliš i održivo gospodarenje otpadom KLASA: 351-03/25-01/2009 URBROJ: 517-04-1-1-25-2 Datum: 16.10.2025.	Dostavljaju očitovanje u kojem navode da davanje zahtjeva za izradu Izmjena i dopuna Plana nije u njihovoj nadležnosti.	Nije bilo postupanja po zahtjevu.

1.5. POPIS STRUČNIH PODLOGA KORIŠTENIH U IZRADI NACRTA PRIJEDLOGA PROSTORNOG PLANA

Obzirom na razloge radi kojih se pristupa izradi izmjene i dopune Plana, kao i ciljeve koje se planira postići kroz izradu izmjene i dopune Plana, za izradu Plana nije planirana izrada posebnih stručnih podloga. U izradi će se koristiti sva raspoloživa dokumentacija prostora koju iz područja svog djelokruga osiguravaju javnopravna tijela kao i sva raspoloživa dokumentacija u posjedu Nositelja izrade koja se pokaže relevantnom za provedbu postupka predmetnih izmjena i dopuna Plana, a ukoliko se ukaže potreba i za drugim posebnim stručnim podlogama od značaja za prostorno-plansko rješenje, iste će biti izrađene.

Stručna rješenja izmjene i dopune Plana izrađuje Stručni izrađivač koji prema posebnom propisu može obavljati poslove prostornog uređenja, koji je ovlašten u postupku prema Pravilniku o izdavanju suglasnosti za obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja (NN br. 136/15), odabran u postupku provedenom sukladno propisima o javnoj nabavi, u suradnji s Nositeljem izrade – Jedinstvenim upravnim odjelom Općine Nijemci te u skladu sa zahtjevima javnopravnih tijela. Stručni izrađivač izmjene i dopune Plana u suradnji s nositeljem izrade može tijekom izrade, ako je to potrebno, izraditi ili koordinirati izradu stručnih podloga, varijantnih rješenja i drugih podloga koje će izrađivati osobe registrirane za obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja, znanstvene institucije i/ili druge stručne osobe.

2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA

2.1. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA ŽUPANIJSKOG ZNAČAJA

Na županijskoj razini naznačeni su ciljevi prostornog razvoja koji su u potpunosti sukladni ciljevima prostornog razvoja i uređenja područja Općine Nijemci.

Ovi se ciljevi temelje na glavnim razvojnim usmjerenjima unutar srednjoeuropskog podunavskog prostora, a koji se odnose na očuvanje posebnih vrijednosti te osiguravanja uvjeta za ostvarenje prometnih veza na prostoru općine Nijemci, od značaja za Vukovarsko-srijemsku županiju.

Na prostoru Općine Nijemci ovi segmenti prostora obuhvaćaju vrijedne dijelove prirode na prostoru Spačvanske šume te uz najznačajni vodotok - rijeku Bosut, a u prometnom sustavu, kao jedan od glavnih uzdužnih smjerova razvoja na području Županije - autocesta A3 te jedan od glavnih poprečnih smjerova razvoja - cestovna granična veza na trasi Ilok - Tovarnik - Lipovac - Strošinci.

2.1.1. RAZVOJ NASELJA POSEBNIH FUNKCIJA I INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

Osnaživanje prostorno-razvojne strukture se temelji na povoljnijoj mreži naselja, koja omogućava uravnotežen razvoj, uglavnom definiran koridorima prometnica i poljoprivrednim resursima.

Ruralna područja je potrebno revitalizirati s ciljem ojačanja demografske i socijalne strukture, očuvanja vrijednosti područja i unapređenja infrastrukturne opremljenosti.

U planiranju i izgradnji naselja treba dati prioritet obnovi te održavanju i uređenju postojećeg stambenog fonda, a novu izgradnju usmjeriti u neizgrađene dijelove naselja, pri čemu prioritet treba dati onim dijelovima naselja koja su već opremljena komunalnom infrastrukturom.

Cjelokupno područje Općine Nijemci se nalazi u graničnom području. Stoga je planiranje i uređenje prostora uz državnu granicu, kao jedna od opcija strategije gospodarskog i prostornog razvitka RH, od značaja i za Državu.

U skladu s navedenim, razvoj graničnih područja obuhvaća poboljšanje uvjeta života stanovništva, razvoj pograničnog gospodarstva sa zajedničkim gospodarskim programima, uređenje i funkcioniranje graničnih prijelaza te uspostavu zajedničkih gospodarskih kriterija korištenja graničnih resursa.

Cilj planiranja razvoja i uređenja prostora uz državnu granicu je ostvarenje prihoda i standarda stanovništva u skladu s razvijenim područjima. Strateški je cilj značajnije ne mijenjati bilancu osnovnih kategorija korištenja prostora.

Razvojna i aktivna demografska politika trebaju stvoriti uvjete za razvitak funkcija i za demografski rast u graničnim područjima.

Razvoj prometnog sustava treba ostvariti planiranjem prometa, prvenstveno, u postojećim prometnim koridorima. Sve prometnice je potrebno kvalitetno održavati, povećati sigurnost njihovog korištenja te poboljšati mjere zaštite okoliša.

Ciljevi planiranja razvoja željezničkog prometa obuhvaćaju povezivanje postojećeg sustava u Europski sustav željezničkog prometa, uspostava bolje povezanosti unutar Države, modernizaciju postojećih pruga, terminala i kolodvora, racionalizacija poslovanja i obnova opreme i uređaja.

2.1.2. RACIONALNO KORIŠTENJE PRIRODNIH IZVORA

Racionalno korištenje prirodnih izvora isključuje mogućnost umanjivanja površina kvalitetnih poljoprivrednih i šumskih površina, a uključuje povećanje stupnja zaštite vrijednosti prostora, štedljivo gospodarenje prirodnim resursima, zaštitu poljoprivrednih površina visoke kvalitete tla, područja uz obale rijeke i zaštićene prirode.

2.1.3. OČUVANJE EKOLOŠKE STABILNOSTI I VRIJEDNIH DIJELOVA OKOLIŠA

Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša obuhvaća očuvanje poljoprivrednog i šumskog zemljišta, zaustavljanje neprekinutog građenja uz prometnice, osiguravanje kvalitete nadzemnih voda i zaštitu podzemnih voda, usmjereno i kontrolirano korištenje rudnih bogatstava te očuvanje značajki krajolika.

U zaštiti okoliša posebnu pažnju treba usmjeriti na zaštitu tla, šuma, vode, zraka i ambijentalnih cjelina. Zaštitu treba usmjeriti osobito na izbor tehnologija sa što manjim nepovoljnim utjecajem na okoliš, modernizaciju infrastturnih sustava, a pri tome prvenstveno prometnih sustava, uz izgradnju sustava zbrinjavanja otpada, zaštitu prirode i kulturnih dobara, zaštitu od zagađenja, izbjegavanja prenamjene vrijednog poljoprivrednog zemljišta te rekultivaciju eksploatacijskog polja mineralnih sirovina. Građevine koje se nalaze unutar zaštićenih dijelova prirode, a nisu u skladu s osnovnom namjenom prostora treba prenamijeniti ili ukloniti.

Pripadnost cjelokupnog područja Općine Nijemci graničnom području te prisutnost državne granice uvjetuje i međudržavnu suradnju te usklađivanje planiranih i postojećih zahvata u prostoru. Rješavanje neorganiziranog odlaganja otpada na "divlja" odlagališta treba provesti stručno, a na razini općine uspostaviti lokaciju uređenog i organiziranog odlagališta komunalnog otpada.

2.2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA OPĆINSKOG ZNAČAJA

2.2.1. DEMOGRAFSKI RAZVOJ

Osnovni cilj demografskog razvoja je promjena negativne demografske slike na području Općine Nijemci, odnosno zaustavljanje pada broja stanovnika iskazanog između zadnje dvije popisne godine (2011. i 2021.godine). U tom smislu potrebno je:

- osigurati gospodarske i infrastrukturne preuvjete za siguran i kvalitetan život stanovništva,
- upotpunjavati i razvijati mrežu građevina javnog standarda,
- ujednačavati razvoj svih naselja,
- demografski konsolidirati ruralna područja i
- poticati demografsko revitaliziranje temeljeno na prirodnom prirastu.

2.2.2. ODABIR PROSTORNO RAZVOJNE STRUKTURE

Prostorno razvojna struktura Općine Nijemci se oslanja na postojeći sustav naselja koja je rezultat geoprometnog i geopolitičkog položaja u mreži sustava gradova i naselja u Vukovarsko-srijemskoj županiji i široj regiji.

Od osobitog značaja je smještaj naselja Lipovac uz autocestu A3, na vrlo maloj udaljenosti od stalnog graničnog međunarodnog graničnog prijelaza u Srbiju i Crnu Goru - GP Bajakovo. Ovaj granični prijelaz osobito je dobio na značaju ulaskom RH u Europsku uniju kada je taj prijelaz dobio status graničnog prijelaza Europske zajednice, čime je dobio na značaju kao važan dio u sustavu europskih prometnih pravaca. Stoga, prostoru uz naselje Lipovac treba dati prioritet u smještavanju gospodarskih struktura.

Od osobitog značaja za odabir prostorno razvojne strukture Općine Nijemci su i ostale prirodne osobine ovog prostora, a prije svega visoka prisutnost površina kvalitetnog poljoprivrednog zemljišta te prisutnost kvalitetnih šumskih površina i brojnost vodotoka - rijeka Bosut i Spačve s njihovim pritokama i rukavcima, a što ostvaruje podloga za siguran razvoj.

Navedeno uvjetuje stvaranje horizontalne prostorne i gospodarske strukture u kojoj je primarna osovina na pravcu istok-zapad - uz autocestu A3, a druge dvije osovine na pravcu sjever-jug - uz tzv. srijemsku graničnu transverzalu te državnu cestu D57.

2.2.3. RAZVOJ NASELJA, DRUŠTVENE, PROMETNE I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

Razvoj naselja

Sukladno osnovnim ciljevima razvoja mreže naselja Vukovarsko - srijemske županije i ciljevi razvoja Općine Nijemce se temelje na ujednačavanju razvoja svih naselja u prostoru. Taj se razvoj treba prvenstveno temeljiti na prirodnim i stvorenim karakteristikama svakog od naselja, a sukladno demografskim osobinama.

Ovaj Prostorni plan ima za cilj postaviti sustav naselja i organiziranje prostora koji će osigurati preduvjete za povećanje razine kvalitete života stanovnika u svim naseljima. Za ostvarenje tog cilja potrebno je:

- ostvariti revitalizaciju naselja,

- povećati parametre gustoće izgrađenosti,
- utvrditi planske mjere koje će utjecati na prostornu organizaciju i građenje naselja, posebno sprečavanjem širenja naselja duž državnih i županijskih cesta, a građevinska područja odrediti prema postojećim dubokim parcelama,
- utvrditi provedbu aktivnih mjera zaštite prirode, koje se posebno odnose na područja uz obale vodotoka i rubove šuma,
- ujednačiti razmještaj gospodarskih sadržaja po svim naseljima, osiguravanjem uvjeta za smještaj srednjih i malih gospodarskih jedinica
- ojačati međusobnu, a posebno gospodarsku povezanost naselja,
- poticati raznovrsnost gospodarskih sadržaja i ublažavati monokulturni razvoj, uz planiranje radnih zona za potrebe oživljavanja gospodarstva,
- razmještaj društvenih sadržaja u naseljima sukladno njihovom statusu u sustavu naselja,
- uspostavljanje dobrog prometnog povezivanja naselja prometnicama s kvalitetnih tehničkim rješenjima,
- ujednačavanje razine i kvalitete opremljenosti naselja komunalnom infrastrukturom.

Razvoj društvene infrastrukture

Unapređivanje postojećih sadržaja te dopunjavanje novim sadržajima društvene infrastrukture je cilj kojim se podiže kvaliteta uvjeta života stanovništva na ukupnom prostoru Općine Nijemci i u svakom od naselja posebno. Razmještaj i vrste sadržaja društvenog standarda kojim se oprema naselje ovisi o statusu pojedinog naselja u ukupnom sustavu naselja, kao i o broju stanovnika koji koriste te sadržaje. Za ostvarivanje ovog cilja potrebno je:

- utvrditi optimalni sustav, razmještaj i sadržaje društvene infrastrukture za odgovarajući status naselja,
- osigurati prostorne i materijalne uvjete za smještaj funkcioniranje sadržaja društvene infrastrukture,
- podupirati lokalne poticaje zadržavanja kulturno-umjetničkih i drugih društava, a osobito onih koja su temeljena na vrijednoj tradiciji.

Razvoj prometne i komunalne infrastrukture

Unapređenje razvoja prometne i komunalne infrastrukture u svim naseljima ima za cilj ostvarivanje jednog od osnovnih preduvjeta podizanja kvalitete života stanovništva i razvitka gospodarskih sadržaja. Ovaj cilj će se ostvarivati u sljedećim područjima:

1. prometni sustav

- osuvremenjivanje i kvalitetno održavanje postojećih prometnica,
- izmještanje tranzitnog prometa, izgradnja cestovnih obilaznica naselja,
- dostizanje više razine razvijenosti poštanske mreže i prometa,
- trajno unapređenje razine razvoja i dostupnosti telekomunikacija.

2. energetski sustav

- unapređenje distributivne mreže i kvalitete opskrbe energijom svih potrošača,
- osiguranje prostornih preduvjeta za smještaj novih izvora i koridora za prijenos energije,
- poticanje korištenja alternativnih izvora energije (sunce, bioplin, vjetar i sl.).

3. vodnogospodarski sustav

- ostvariti potpunu izgrađenost vodnogospodarskog sustava usvim naseljima na području općine,
- osigurati sustavno praćenje kvalitete vode od strane ovlaštenog laboratorija.

2.2.4. ZAŠTITA KRAJOBRAZNIH I PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I POSEBNOSTI I KULTURNO-POVIJESNIH CJELINA

Prostor Općine Nijemci je dominantno agrarni krajolik s izdvojenim okrupnjenim šumskim površinama Spačvanske šume i osebujnim krajolikom uz rijeke Bosut i Spačvu. Taj prostor je stanište tipične srijemske flore i faune s posebnostima vrsta koje obitavaju u okolišu šume i rijeka. Glavni kulturno- povijesni spomenici usko su povezani s prirodnim datostima s kojima čine jedinstvenu cjelinu.

Osnovni cilj je sačuvanje i unapređenje stanja krajolika s njegovim prirodnim i povijesnim osobitostima. Ostvarenje tog cilja odražava se na sljedeće sastavnice prostora:

1. krajobrazne i prirodne vrijednosti

- zaštita prirodnih krajobrazna - vrijedni dijelovi prirode - šumske površine Spačvanskog bazena te prostore uz rijeke Bosut, Spačvu i Studvu, kao i njihove pritoke i rukavce,
- očuvanje autohtonih vrsta flore i faune,
- čuvanje visokog stupnja prirodnosti poljoprivrednog tla,

2. kulturna dobra

- revitalizacija seoskih naselja, u skladu s tradicijom i tipologijom gradnje naselja na prostoru općine,
- obnova i provedba aktivne zaštite kulturnih dobara, zaštićenih i evidentiranih,
- istraživanje pojedinačnih arheoloških lokaliteta.

2.3. CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA NASELJA NA PODRUČJU OPĆINE

2.3.1. RACIONALNO KORIŠTENJE I ZAŠTITA PROSTORA

Prostorni razvitak na području Općine Nijemci treba temeljiti na prostorno planskim dokumentima. Ti dokumenti moraju poštivati posebnosti prostora, integralno sagledavati aktualnu situaciju u prostoru i biti glavna podloga za gospodarenje prostorom.

Racionalno korištenje, uz istovremenu učinkovitu zaštitu prostora, kao jedan od osnovnih ciljeva moguće je postići kroz:

- kontinuirano praćenje stanja u prostoru i poduzimanje mjera za unapređenje tog stanja,
- izradu i prema potrebama pravovremenu izmjenu dokumenata prostornog uređenja,
- namjenu površina usklađenu s osobitostima prostora,
- zaštitu vrijednog tla od neplanske izgradnje,
- planiranje površina namijenjenih izgradnji naselja, ostvarujući optimalne gustoće stanovanja, uz osiguravanje površina za javne i društvene te gospodarske djelatnosti u neizgrađenim dijelovima naselja,
- usmjeravanje građevinskih i drugih poduzetničkih djelatnosti na površine planovima predviđene i uređene za te izdvojene namjene,
- utvrđivanje uvjeta gradnje izvan građevinskih područja, u skladu s osobitostima prostora i poštivanje uvjeta zaštite okoliša,
- usmjeravanje izgradnje infrastrukturnih sustava u postojeće koridore, gdje god je to moguće, a iznimno ih planirati u novom koridoru,
- u prostoru eksploatacije mineralnih sirovina predvidjeti mjere sanacije,
- izgradnju i uređivanje prostora temeljiti na dokumentima prostornog uređenja.

Izgrađeni prostor, a osobito naselja, treba planskim mjerama zaštititi od elementarnih nepogoda, ekoakcidenata i drugih opasnosti. Cilj je ostvariti uvjete za sigurnu zaštitu ljudi i materijalnih dobara. Za ostvarenje tog cilja potrebno je:

- izvršiti procjenu ugroženosti za svaki od mogućih izvora opasnosti,
- poduzimati mjere za izbjegavanje opasnosti odnosno umanjeње njihovih posljedica,
- zabraniti izgradnju na ugroženim i rizičnim područjima.

2.3.2. UTVRĐIVANJE GRAĐEVINSKIH PODRUČJA U ODNOSU NA POSTOJEĆI I PLANIRANI BROJ STANOVNIKA, GUSTOĆU STANOVANJA, IZGRAĐENOST, ISKORIŠTENOST I GUSTOĆU IZGRAĐENOSTI, OBILJEŽJA NASELJA, VRIJEDNOSTI I POSEBNOSTI KRAJOBRAZA, PRIRODNIH I KULTURNO-POVIJESNIH CJELINA

Određivanje građevinskih područja u ovom planu temelji se na iskazu površine izgrađenog i neizgrađenog dijela građevinskog područja sljedeći smjernice:

- mogućnosti gradnje (prostorne rezerve) unutar postojećeg građevinskog područja, a posebno nedovršenih dijelova te u odnosu na kapacitete postojeće infrastrukture,
- prilagođenja gustoće stanovanja i gustoću stanovništva prema tipu naselja,
- oblikovanja građevinskih područja primjereno geomorfološkim značajkama kao naseobinskih cjelina i odvojeno od drugih takvih cjelina.

Određivanje prostora za građenje treba odrediti na način da se ne smanjuju šumske i kvalitetne poljodjelske površine, da se omogući uređenje, korištenje i zaštita voda (podzemnih i nadzemnih) te da se tako poveća zaštita osobitih vrijednosti prostora i gospodarenja resursima na održiv-štedljiv način.

2.3.3. UNAPREĐENJE UREĐENJA NASELJA I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

Krajnji cilj prostornog planiranja je unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture kako bi se postigli osnovni uvjeti unapređenja kvalitete života i rada u naseljima i drugim područjima obitavanja ljudi. Cilj je i potpuna i ravnomjerna opskrba infrastrukturom, očuvanje zdravog okoliša, prirodnih i kulturnih vrijednosti te racionalna, svrhovita i tradicionalno arhitektonsko oblikovana izgradnja naselja.

Ovi se ciljevi ostvaruju provedbom odgovarajućih prostornih planova, uređivanjem građevinskog i drugih površina naselja te unapređenjem razine opremljenosti komunalnom infrastrukturom. Planovi opremanja infrastrukturom trebaju biti ugrađeni u prostorne planove odgovarajuće razine. Provedba ovih ciljeva su:

1. uređenje naselja

- utvrđivanje najmanje razine opreme građevinskih područja,
- utvrđivanje obveze uređenja izgrađenog zemljišta i građevine,
- očuvanje i zaštita posebno vrijednih dijelova naselja,

- izrada prostornih planova užeg područja
 - sudjelovanje javnosti u donošenju odluka od važnosti za korištenje prostora i uređenje naselja usklađeno s karakteristikama okoliša.
2. unapređenje komunalne infrastrukture
- brza, funkcionalna i sigurna prometna povezanost unutar naselja i naselja međusobno,
 - osigurana opskrba zdravom pitkom vodom,
 - sigurnost opskrbe kvalitetnom energijom.

3. OBRAZLOŽENJE PLANSKIH RJEŠENJA

Osnovna namjena prostora

Površine unutar obuhvata Plana podijeljene su prema namjeni na sljedeće kategorije i skupine:

1. građevinsko područje naselja
 - stambena namjena – poljoprivredna domaćinstva (S5)
 - površina određena urbanističkim planom uređenja (UPU)
2. izdvojeni dio građevinskog područja naselja
 - stambena namjena – poljoprivredna domaćinstva (S5)
3. izdvojeno građevinsko područje izvan naselja
 - ugostiteljsko – turistička namjena (u izdvojenom građevinskom području izvan naselja) – s gradnjom smještajnih jedinica (T2)
 - sportsko – rekreacijska namjena – sportsko – rekreacijska igrališta na otvorenom (R3)
 - groblje (Gr)
 - površina određena urbanističkim planom uređenja (UPU)
4. zahvati i površine izvan građevinskog područja
 - posebna namjena državnog značaja – ostalo (PNo),
 - površina infrastrukture – energetske sustav (IS7),
 - osobito vrijedno zemljište namijenjeno poljoprivredi,
 - vrijedno zemljište namijenjeno poljoprivredi,
 - ostalo zemljište namijenjeno poljoprivredi,
 - zemljište namijenjeno šumi i šumsko zemljište državnog značaja,
 - površina unutarnjih voda – površina pod vodom (V1).

Pravilnikom o prostornim planovima određen je sadržaj svake od pojedinih prethodno navedenih namjena, a ista je dopunjena i dodatno razrađena pod točkom 2. pravila provedbe ovog Plana.

Infrastrukturni sustavi

Prometni sustav

Cestovni promet

Prostornim planom određena je osnovna mreža cesta koju čine autoceste, državne, županijske i lokalne ceste te trasa planirane "srijemske granične transverzale" na trasi Ilok - Šarengrad - Bapska - Tovarnik - Nijemci - Lipovac - Strošinci.

U prostoru zaštitnog koridora srijemske granične transverzale mogu se i prije izgradnje i/ili određivanja konačne trase rekonstruirati postojeće građevine te graditi infrastrukturne građevine, građevine sustava navodnjavanja i građevine elektroničkih komunikacija (samostojeći rešetkasti antenski stup), ali u skladu s posebnim uvjetima i mjerama zaštite planskog koridora budućeg investitora predmetne prometnice.

Za razvrstane ceste na području Općine Nijemci, Planom je dozvoljena gradnja, održavanje, rekonstrukcija i poboljšanje tehničkih elemenata unutar planiranog koridora, u skladu s posebnim propisima i uz suglasnost nadležnog tijela državne uprave te mišljenja nadležne pravne osobe s javnim ovlastima.

Prostorni plan utvrđuje izgradnju novih i rekonstruiranje postojećih cesta u cilju poboljšanja ukupne cestovne mreže i prometnih uvjeta.

Širine zaštitnih koridora cesta, do definiranja njihovih trasa, Prostornim planom se utvrđuju na sljedeći način:

- širina koridora autoceste s 4 trake iznosi 140 metara van naselja,
- širina koridora državne ceste s 2 trake iznosi 30 metara u naselju, a 50 metara van naselja,
- širina koridora županijske ceste s 2 trake iznosi 20 metara u naselju, a 30 metara van naselja,
- širina koridora lokalne ceste s 2 trake iznosi 15 metara u naselju, a 20 metara van naselja,
- širina koridora Srijemske granične transverzale s 2 trake iznosi 75 metara van naselja,
- širina koridora nerazvrstane ceste s 2 trake iznosi 8 metara u naselju, a 12 metara van naselja.

Kod rekonstrukcija i gradnje cesta u postojećim gusto izgrađenim naseljima, poglavito u naseljima koja su građena na autohton način, prethodno navedene širine zaštitnih koridora cesta iznimno se ne trebaju primjenjivati.

Trasa planirane prometnice može biti izmještena u odnosu na trasu ucrtanu u grafičkom dijelu prostornog plana u najvećoj udaljenosti od 100 m.

Širina koridora za istraživanje srijemske granične transverzale je 75,0 m, a trasa će biti detaljno određena na temelju posebnih studija. Do utvrđivanja stvarne trase ceste u prostoru koridora za istraživanje dozvoljena je samo gradnja infrastrukturnih građevina, ali isključivo u skladu s posebnim uvjetima i mjerama zaštite planskog koridora nadležnog javnopravnog tijela za gradnju predmetne ceste.

U cilju zaštite javnih cesta potrebno je poštivati zaštitni pojas uz ceste u skladu sa Zakonom o cestama.

Ulica je javna površina koja prvenstveno služi za izgradnju prometne i komunalne infrastrukture u naselju. Ulicom se smatra svaka cesta ili put unutar granica građevinskog područja uz koju se izgrađuju građevine stambene ili drugih namjena. Kod izgradnje novih ulica u pravilu se u njima organizira dvosmjerni automobilski i pješački promet. U pojedinim ulicama, koje nemaju zadovoljavajuće prostorne mogućnosti, iznimno je dozvoljeno organizirati jednosmjerni automobilski promet.

Širina kolnika za dvosmjerni promet mora iznositi minimalno 2x2,75 m, a za jednosmjerni promet minimalno 3,5 m. Širina pješačkih staza mora iznositi minimalno 0,75 m za jednosmjerni promet, odnosno 1,5 m za dvosmjerni promet.

Na svim pješačkim prijelazima rubnjak mora biti upušten za nesmetan prolaz osoba s poteškoćama u kretanju i dječjih kolica.

Područjem Općine Nijemci prolaze biciklističke rute Srijem 2 (Bošnjaci - Otok - Nijemci - Tovarnik) i Srijem 1 (Gunja - Otok - Vinkovci - Vukovar) koje povezuju turističke lokalitete na području Vukovarsko - srijemske županije i vežu se na međunarodnu biciklističku rutu "Dunav" i državnu glavnu biciklističku rutu "Sava". Uvjeti gradnje i minimalne širine biciklističkih staza određeni su posebnim propisom.

U izgrađenim dijelovima naselja parkiranje i smještaj vozila za javne i stambeno-poslovne namjene rješava se djelomičnim zadovoljavanjem potreba prema mjesnim uvjetima i okolnostima.

U neizgrađenim područjima, parkiranje i smještaj vozila rješava se potpunim zadovoljavanjem ukupnih potreba parkiranja i smještaja vozila javnih i društveno-kulturnih namjena na građevnoj čestici pripadajuće građevine i/ili u njejoj neposrednoj blizini. Za stambeno poslovne namjene sve potrebe parkiranja i smještaja vozila rješavat će se na građevnoj čestici pripadajuće građevine.

Na prostorima ostalih naselja i građevinskih područja sve potrebe parkiranja i smještaja vozila rješavat će se na građevnim česticama pripadajućih građevina.

Normativi za pojedine vrste i namjene građevina odnosno djelatnosti koje se u njima obavljaju određene su u Odredbama za provedbu ovog Plana.

Željeznički promet

Područjem Općine Nijemci prolaze:

- željeznička pruga za međunarodni promet M104 Novska - Vinkovci - Tovarnik - državna granica - (Šid) (koridor RH1) i
- željeznička pruga za regionalni promet R105 Vinkovci - Drenovci - državna granica - (Brčko).

Službena mjesta na području Općine Nijemci su:

- na željezničkoj pruzi M104: stajalište Đeletovci (uz granicu Općine Stari Jankovci), kolodvor Đeletovci, stajalište Vinkovački Banovci, stajalište Šidski Banovci
- na željezničkoj pruzi R105: kolodvor Spačva

Unutar zaštitnog pružnog pojasa, utvrđenog posebnim propisom, u postupcima izdavanja akata za provedbu dokumenata prostornoga uređenja odnosno odobravanja građenja (za izgradnju građevina, postrojenja, uređaja i svih vrsta vodova za potrebe vanjskih korisnika) potrebno je ishoditi suglasnost i posebne uvjete nadležnog javnopravnog tijela - upravitelja željezničke infrastrukture.

Komunikacijski sustav

Elektronička komunikacijska mreža

Razvoj nepokretne mreže elektroničkih komunikacija u ovom Planu planira se proširenje komutacija, te daljnjim razvojem (dogradnjom) mjesnih mreža.

Mjesna elektronička komunikacijska mreža u građevinskim područjima u pravilu se gradi u zelenom pojasu ulica, a u ulicama sa užim profilom polaže se ispod nogostupa. Po potrebi vodove elektroničke komunikacijske mreže graditi sa obje strane ulice.

Elektronička komunikacijska mreža unutar naselja izvodit će se podzemnim kabelima ugrađenim u cijevi kabelske kanalizacije, a u skladu s uvjetima nadležnog javnog poduzeća i kriterijima za razgraničenje koridora kako slijedi:

Kablovska kanalizacija	Kategorija	koridor (m)	
		u naselju	van naselja
	međunarodni	1,5	3-5
	korisnički	1,5	1,5-3

Mrežu pošta na području Općine Nijemci sačinjavaju poštanski uredi - jedinice poštanske mreže.

Energetski sustav

Nafta i plin

Sustav opskrbe plinom na području Općine Nijemci sačinjavaju:

- redukcijaska stanica RS Đeletovci
- lokalni plinovodi za opskrbu potrošača u naseljima Nijemci, Donje Novo Selo, Podgrađe, Apševci, Lipovac, Banovci, Vinkovački Banovci i Đeletovci.

Širina zaštitnog koridora plinovoda i građevina za opskrbu plinom utvrđuje se posebnim propisom. Za gradnju objekata i uređaja u zaštitnom koridoru postojećih i planiranih plinovoda potrebno je zatražiti posebne uvjete građenja od nadležnog javnopravnog tijela.

U svim koridorima postojećih cjevovoda moguća je izgradnja jednog ili više novih cjevovoda. Zaštitni koridori cjevovoda odredit će se u skladu s odredbama posebnih propisa.

Prostorni plan Općine Nijemci utvrđuje trasu postojećeg magistralnog naftovod Đeletovci – Vinkovci koji se zadržava u postojećem koridoru i postojeći pretovarni terminal u naselju Đeletovci.

Elektroenergetika

Elektroopskrbeni sustav na području Općine Nijemci obuhvaća:

- DV 110 kV TS Vukovar 2 - TS Nijemci (postojeći),
- DV 110 kV Nijemci – Šid (postojeći – nije u funkciji),
- DV 2x110 kV TS Vukovar – Nijemci (planirani)
- DV 2x110 kV TS Nijemci – TS Ilok (planirani)
- DV 35 kV Đeletovci – Nijemci (postojeći)
- DV 35 kV Nijemci – Tovarnik (postojeći)
- DV 35 kV Đeletovci – Otok (postojeći)
- DV 2x110 kV Nijemci – Drenovci (planirani)
- TS 110/20(10) kV Lipovac (planirana TS)
- DV 2x110 kV od TS 110/20(10) kV Lipovac na DV 2x110 kV Nijemci – Drenovci (planirani)
- TS 110/35/10(20) kV Nijemci (postojeća TS)
- TS 35/10(20) kV Đeletovci (postojeća TS)

Unutar koridora elektroenergetskih vodova izgradnja građevina ograničena je posebnim propisima.

Kriteriji razgraničenja infrastrukturnih koridora su:

- Dalekovod 110kV – 20 metara za postojeće i 25 metara za planirane građevine
- Dalekovod 35 kV – 15 metara za postojeće i 30 metara za planirane građevine
- TS 110/35(20) kV – radijus od 500 metara za planirane građevine

Na 10(20) kV naponskoj razini izgradnja elektroenergetskih (DV, KB i TS) pratiti će elektroenergetske potrebe procesa urbanizacije, razvoja gospodarstva i ostalih energetskih potreba Općine Nijemci. Navedeno obuhvaća i sljedeće:

- omogućava se izgradnja elektroenergetskih dalekovoda, sukladno veličini priključne snage poslovnih zona i mogućnostima okolne elektroenergetske mreže, od postojeće mreže do poslovnih zona Lipovac Jug i Lipovac Sjever, te poslovne zone Nijemci,
- u slučaju izgradnje građevina gospodarske namjene (obiteljskih gospodarstava, farmi stoke i sl.) s povećanom potrebom za električnom energijom i/ili gdje je tehnički neizvodiv priključak s postojeće NN mreže i transformatorskih stanica, za napajanje električnom energijom budućih kupaca omogućava se izgradnja novih transformatorskih stanica 10(20)/0,4 kV kao i priključnih dalekovoda 10(20) kV za iste.

Razvoj na 10(20) kV naponskoj razini također će obuhvaćati postupnu zamjenu nadzemnih dalekovoda DV 10(20) kV s KB 10(20) kV unutar granica građevinskih područja.

Trafostanice (TS) 10(20)/0,4 kV se ne dozvoljavaju graditi u uličnom profilu, nego na posebnim građevnim česticama ili na građevnoj čestici subjekta za koga je građena. Planirane TS biti će kabeleske, a njihov stvarni broj i lokacije ovisiti će o realnim potrebama. Minimalna veličina potrebne građevne

čestice za KTS 1.000 kVA je 6,5x4,5 m. Do KTS osigurati kolni pristup sa šire strane građevne čestice (npr. po vlastitoj građevnoj čestici, pravo služnosti ili dr.). Za KTS 2x1.000 kVA potrebna veličina građevne čestice je 11,0x7,0 m. Do ove KTS treba osigurati kolni pristup s prednje i jedne bočne strane. Maksimalni dopušteni koeficijent izgrađenosti građevnih čestica KTS iznosi 1,0.

Pri projektiranju i izvođenju distribucijskih elektroenergetskih građevina obvezno se pridržavati posebnih propisa, te propisa distributera. Za građevine koje se planiraju graditi u blizini postojeće i planirane prijenosne elektroenergetske infrastrukture potrebno je zatražiti izdavanje posebnih uvjeta građenja od javnopravnog tijela nadležnog za održavanje i vođenje pogona prijenosne elektroenergetske mreže.

Javna rasvjeta će se dograđivati u sklopu postojeće i buduće nadzemne niskonaponske mreže ili kao samostalna izvedena na zasebnim nosačima.

Vodnogospodarski sustav

Vodoopskrba i drugo korištenje voda

Prostornim planom je utvrđen vodoopskrbni sustav na području Općine Nijemci koji obuhvaća:

- postojeće i planirane vodoopskrbne magistralne vodove

1. I faze RVIS: Vinkovci – Slakovci – Ilača i Vinkovački Banovci – Nijemci – Podgrađe – Apševci – Lipovac,

2. II faze RVIS: Lipovac -Tovarnik, Lipovac – Drenovci, Lipovac – Spačva – Županja

- lokacija građevine II faze (RVIS) „Regionalnog vodovoda istočne Slavonije“

- postojeća vodocrpilišta u naseljima Nijemci, Podgrađe, Apševci, Lipovac

- postojeći uređaj za pripremu pitke vode na crpilištu „Barbine“ u Lipovcu i planirani uređaj za pripremu pitke vode u naselju Nijemci

- postojeću crpnu stanicu na spojnom cjevovodu Nijemci – Đeletovci

- planiranu crpnu stanicu na cjevovodu Vinkovci – Slakovci – Ilača u blizini Vinkovačkih Banovaca

- spojne vodoopskrbne cjevovode Nijemci – Donje Novo Selo – Đeletovci i Ilača – Banovci – Vinkovački Banovci.

- postojeće lokalne vodoopskrbne cjevovode u naselju Nijemci, Donje Novo Selo, Đeletovci, Podgrađe, Apševci, Lipovac, Banovci, Vinkovački Banovci.

Prostorni plan utvrđuje obvezu zaštite i saniranja svih postojećih vodocrpilišta i zdenaca kao stalnih i dopunskih izvora pitke vode, te je temeljem toga nužno donijeti Odluku o zonama izvorišta u skladu s važećim propisima za sva vodocrpilišta na području Općine.

Koridor za vođenje planiranih vodoopskrbnih cjevovoda određen je kao najmanji potrebni prostor za intervencije na cjevovodu (širina rova), te minimalne potrebne udaljenosti od drugih ukopanih instalacija kako bi se ostale instalacije zaštitile od mehaničkog oštećenja, a uzet je kao min. 1 metar. Vertikalni razmak u odnosu na druge instalacije izvodi se minimalno 50 cm računajući od tjemena planirane do dna postojeće cijevi. Prijelaz ispod ceste izvodi se obavezno u zaštitnoj cijevi ili adekvatnoj betonskoj oblozi ukoliko se cijev ukapa manje od 1 m dubine.

Mrežu cjevovoda treba planirati u postojeće, a tek iznimno u nove infrastrukturne koridore i to u pravilu u koridore postojećih ili planiranih prometnica, a izvan područja prostiranja ciljnog stanišnog tipa u području ekološke mreže.

Prilikom zahvaćanja vode za natapanje/navodnjavanje potrebno je spriječiti narušavanje vodnog režima šireg prostora. Natapanje/navodnjavanje poljoprivrednih površina moguće je pod uvjetom da se prethodno utvrdi odgovarajuća kvaliteta vode za natapanje. Sustavi natapanja/navodnjavanja te hidrotehničke građevine i zahvati kao i svi ostali elementi nužni za ispravno funkcioniranje sustava natapanja/navodnjavanja detaljnije se utvrđuju projektnom dokumentacijom.

Otpadne i oborinske vode

Sustav odvodnje na području Općine Nijemci obuhvaća:

- planirane uređaje za pročišćavanje otpadne vode kao konačno rješenje odvodnje u naseljima Nijemci, Donje Novo Selo, Đeletovci, Banovci, Vinkovački Banovci, Podgrađe, Apševci, Lipovac

- crpne stanice za otpadne vode u naselju Donje Novo Selo, Nijemci,

- glavne kolektore i sekundarne kanale

Prostornim planom određuje se sustav javne odvodnje otpadnih voda kao razdjelni sustav odvodnje kojim se odvode sanitarne i tehnološke vode na uređaje za pročišćavanje dok se oborinske vode upuštaju u otvorene kanale ili vodotoke, te njima pripadajući objekti i instalacije (kolektori, crpna postrojenja, uređaji za pročišćavanje otpadnih voda i ispusti u recipijent) za sva naselja kao u stavku 2. uz mogućnost fazne izgradnje. Iznimku predstavlja odvodnja naselja Nijemci gdje se u centralnom dijelu naselja planira mješoviti sustav odvodnje temeljem „Idejnog projekta odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda“

(Vinkovački vodovod d.o.o., 2003. godine).

Do trenutka dovođenja u funkciju planiranih sustava prikupljanja i odvođenja otpadnih voda dozvoljava se izgradnja privremenih individualnih objekata za prikupljanje ili obradu otpadnih voda s građevnih čestica. Privremeni individualni objekti za prikupljanje ili obradu otpadnih voda su sabirne vodonepropusne jame i vlastiti uređaji za pročišćavanje otpadnih voda. Nakon izgradnje javnog sustava odvodnje, građevine za koje postoji mogućnost priključka na isti moraju napustiti privremeno dozvoljen individualni način prikupljanja otpadnih voda te se priključiti na javni sustav odvodnje.

Koridor za vođenje planiranih kanalizacijskih cjevovoda određen je kao minimum potrebnog prostora za intervencije na cjevovodu (širina rova), te minimalne potrebne udaljenosti od drugih ukopanih instalacija kako bi se ostale instalacije zaštitile od mehaničkog oštećenja, a uzet je kao min. 1,5 metar. Vertikalni razmak u odnosu na druge instalacije izvodi se minimalno 50 cm računajući od tjemena planirane do dna postojeće cijevi. Prijelaz ispod ceste izvodi se obavezno u zaštitnoj cijevi ili adekvatnoj betonskoj oblozi ukoliko se cijev ukapa manje od 1 m dubine. Križanja sa vodotocima izvodi se sa vertikalnim razmakom u odnosu na regulirano dno vodotoka minimalno 50 cm računajući od tjemena cijevi. Mrežu cjevovoda treba planirati u postojeće, a tek iznimno u nove infrastrukturne koridore i to u pravilu u koridore postojećih ili planiranih prometnica, a izvan područja prostiranja ciljnog stanišnog tipa u području ekološke mreže.

Za otpadne vode industrije stočarsko-poljoprivrednih farmi čija odvodnja i pročišćavanje nisu riješeni u okviru postojećih sustava, zagađivači moraju izgraditi vlastite sustave u skladu s postojećim propisima, te uvjetima okoliša i mogućnostima recipijenata. Ovo vrijedi za sve zagađivače koji nisu u mogućnosti ili ne žele koristiti sustav javne odvodnje.

Uređenje vodotoka i voda

Osnovna zadaća uređenje vodotoka i voda na području Općine Nijemci je:

- zaštita od poplava i
- osiguranje potrebne količine i kakvoće voda.

U svrhu održavanja poljoprivrednih površina s nižim kotama, u slučajevima kada je vodostaj visok koristi se šumski retencioni bazen Spačva i dvije crpne stanice, ustava i crpka „Dokljevo“ u k.o. Donje Novo Selo i „Lipovac“ u k.o. Lipovac. Navedene crpne stanice potrebno je rekonstruirati.

U svrhu zaštite uzvodnog prostora od prekomjernog sniženja vode, uz postojeću branu na Spačvi, predviđena je izgradnja brane – pregrade na rijeci Bosut u km 39+500 ispod ušća Spačve koja bi omogućavala regulaciju vodnog režima u kritičnim razdobljima godine. Dok se ne realizira izgradnja prelivno-ispusne brane, predviđena je izgradnja privremene pregrade na rijeci Bosut u km 39+575.

Melioracijska odvodnja

Sustav melioracijske odvodnje na području Općine Nijemci sastoji se od:

- osnovni melioracijski objekti za odvodnju – melioracijski objekti I reda i melioracijski objekti II reda
- detaljni melioracijski objekti za odvodnju – melioracijski objekti III reda, melioracijski objekti IV reda i ostali objekti na melioracijskim kanalima.

Kanali I i II reda su regulacijske i zaštitne vodne građevine, od interesa za Republiku Hrvatsku, u njezinom vlasništvu i smatraju se javnim vodnim dobrom. Kanali III i IV reda su vodne građevine za melioracijsku odvodnju i vodne građevine za melioracijsko navodnjavanje, od interesa za Republiku Hrvatsku, u vlasništvu županija na čijem se području nalaze.

Posebne mjere

Posebne vrijednosti

Zaštićeni dijelovi prirode

Vrijedne dijelove prirode, predložene za zaštitu, na području Općine Nijemci, Prostorni plan utvrđuje u kategoriji značajnog krajobraza, a obuhvaćaju:

- značajni krajobraz Studva (Zvezdan grad i dio toka rijeke Studve) (prirodna vrijednost predložena za zaštitu - P),
- značajni krajobraz Spačvanska šuma (prirodna vrijednost predložena za zaštitu - P),
- značajni krajobraz Spačva (prirodna vrijednost predložena za zaštitu - P).

Mjere zaštite te pojedine djelatnosti treba provoditi u skladu s važećom nadležnom zakonskom regulativom i posebnim propisima, uz odobrenje nadležnog tijela državne uprave. Do proglašenja zaštite navedeni lokaliteti se štite kao područja s ograničenjima u korištenju i za sve zahvate u prostoru obvezatno je ishođenje posebnih uvjeta nadležnih tijela za zaštitu prirode.

Kulturna baština

1. Zaštićena i privremeno zaštićena kulturna dobra

Na području Općine Nijemci nalaze se sljedeća zaštićena kulturna dobra prema kategorijama kako slijedi:

a) zaštićena sakralna kulturna dobra:

1. Crkva sv. Luke - "Lučica" (Lipovac), Rudina Lukovo 3 (k.č.br. 941, k.o. Lipovac – oznaka zaštite Z-1153
2. Župna crkva sv. Lovre (Lipovac), Ulica braće Radića 1 (k.č.br. 3001, k.o. Lipovac – oznaka zaštite Z-1154
3. Župna crkva sv. Katarine Djevice i Mučenice (Nijemci), Trg kralja Tomislava 13 (k.č.br. 3615, k.o. Nijemci – oznaka zaštite Z-1157

b) arheološka kulturna dobra – zaštićena arheološka nalazišta:

1. „Podlučje i Kološtar“ (Lipovac) - prapovijesni, antički i srednjovjekovni arheološki lokalitet – oznaka zaštite Z-7612

2. „Cripnjača“ (Lipovac) - srednjovjekovni arheološki lokalitet – oznaka zaštite Z-4989

3. „Marikovo i Duge Njive“ (Lipovac) - prapovijesni arheološki lokalitet – oznaka zaštite Z-4991

4. „Grac - Sv. Lovro“ (Podgrađe) - srednjovjekovni arheološki lokalitet – oznaka zaštite Z-6263

c) arheološka kulturna dobra – privremeno zaštićena arheološka nalazišta:

1. „Tomojevci“ (Lipovac) – prapovijesni, srednjovjekovni arheološki lokalitet – oznaka zaštite P-6382

Za svako zaštićeno i privremeno zaštićeno kulturno dobro kao najmanja granica zaštite utvrđuje se pripadna katastarska čestica. Povijesne građevine i spomen obilježja obnavljaju se cjelovito, zajedno s njihovim okolišem: pristupom, vrtom, perivojem, voćnjakom, dvorištem i sl. Prilikom izgradnje novih građevina u neposrednoj okolini zaštićenih građevina preporučuje se da novogradnje brojem katova i veličinom budu usklađene dimenzijama i volumenom, odnosno ne budu vizualno veće od zaštićenih povijesnih građevina.

Na zaštićenim arheološkim nalazištima, prije građevinskih i svih drugih zemljanih iskopa koji uključuju kopanje zemljišta, moraju se prethodno ishoditi posebni uvjeti zaštite i odobrenje za zahvate, odnosno potvrda glavnog projekta nadležnog Konzervatorskog odjela, koji može propisati i prethodno izvođenje zaštitnih arheoloških iskopavanja i istraživanja. Sva izgradnja na navedenim nalazištima uvjetovana je rezultatima arheoloških istraživanja, bez obzira na prethodno izdane uvjete i odobrenja. Moguća je poljoprivredna obrada tla i upotreba sukladno odredbama akta o zakonskoj zaštiti.

2. Evidentirana kulturna dobra

Na području Općine Nijemci nalaze se sljedeća evidentirana kulturna dobra i evidentirana arheološka nalazišta prema kategorijama kako slijedi:

Evidentirana kulturna dobra

a) evidentirana sakralna kulturna dobra:

1. Filijalna crkva sv. Ilije Proroka (Apševci), Kralja Tomislava 54 (k.č.br. 772, k.o. Apševci)
2. Crkva sv. Ivana Kapistrana (Đeletovci), Ulica Matije Gupca 1 (k.č.br. 599, k.o. Đeletovci)
3. Crkva sv. Šimuna i Jude Tadeja (Podgrađe), Ulica kralja Tomislava 28 (k.č.br. 1282, k.o. Podgrađe)
5. Crkva sv. Petke (Banovci), Ulica Branka Radičevića 1 (k.č.br. 658, k.o. Banovci)
6. Grobljanska kapela (Nijemci), Ciglarska ulica (mjesno groblje), (dio k.č.br. 4205, k.o. Nijemci)

b) evidentirana profana kulturna dobra:

1. Zgrada župnog dvora (Lipovac), Braće Radića 1, (k.č.br. 3001, k.o. Lipovac)

c) evidentirana kulturna dobra iz kategorije spomenici i spomen obilježja:

1. Spomenik poginulim hrvatskim braniteljima i civilima (Nijemci), u parku naselja
2. Križ Domovinske zahvalnosti (Lipovac), nedaleko crkve sv. Luke

Za svako evidentirano kulturno dobro kao najmanja granica zaštite utvrđuje se pripadna katastarska čestica. Povijesne građevine i spomen obilježja obnavljaju se cjelovito, zajedno s njihovim okolišem: pristupom, vrtom, perivojem, voćnjakom, dvorištem i sl. Prilikom izgradnje novih građevina u neposrednoj okolini zaštićenih građevina preporučuje se da novogradnje brojem katova i veličinom budu usklađene dimenzijama i volumenom, odnosno ne budu vizualno veće od zaštićenih povijesnih građevina.

Za zahvate na evidentiranim kulturnim dobrima graditeljske i druge baštine, osim arheološke

kod koje se obavezno utvrđuju uvjeti, prije početka radova preporučuje se pribaviti stručno mišljenje nadležnog tijela za zaštitu kulturne baštine. Navedena stručna mišljenja nisu obvezujuća.

Evidentirana arheološka nalazišta

a) evidentirana arheološka nalazišta s točnim položajem i utvrđenog opsega:

- Antičko arheološko nalazište „Groblje“, br. R4f1, Apševci,
- Antičko arheološko nalazište „Stanovi“, br. R4f2, Apševci,
- Antičko, srednjovjekovno arheološko nalazište „Brašljevi“, br. R40c4, Donje Novo Selo,
- Antičko, srednjovjekovno arheološko nalazište „Duge Njive – Čakanovci“, br. R40c5, Donje Novo Selo,
- Antičko, srednjovjekovno arheološko nalazište „Marovac 2“, br. R40d-1, Đeletovci,
- Antičko arheološko nalazište „Staro Selo 1“, br. R45a, Lipovac,
- Prapovijesno, antičko arheološko nalazište „Staro Selo 2“, br. R45b, Lipovac,
- Prapovijesno, antičko arheološko nalazište „Staro Selo 3“, br. R45c, Lipovac,
- Srednjovjekovno arheološko nalazište „Koštarića“, br. R45e, Lipovac.

b) evidentirana arheološka nalazišta s približno poznatim položajem i bez utvrđenog opsega:

- Arheološko nalazište "Čapljinica - Čapnica", br. E5, Banovci,
- Antičko, srednjovjekovno arheološko nalazište "Tomić livade - Kameniste", br. E38a, Donje Novo Selo,
- Prapovijesno arheološko nalazište "Hartmanova pustara", E39, Đeletovci,
- Arheološko nalazište "Bradarića - gradina", br. E39a, Đeletovci,
- Arheološko nalazište "Krčevine 1", br. E39b, Đeletovci,
- Antičko, srednjovjekovno arheološko nalazište "Krčevine 2", br. E39c, Đeletovci,
- Prapovijesno, antičko i srednjovjekovno arheološko nalazište "Krčevine 3 - Duboka mlaka", br. E39d, Đeletovci,
- Antičko arheološko nalazište "Ulica M. Gupca - Gurovci", br. E39e, Đeletovci,
- Antičko arheološko nalazište "Marovac", br. E39f, Đeletovci,
- Prapovijesno arheološko nalazište "Šuma Narač", br. E95, Lipovac,
- Antičko arheološko nalazište "Ograde", br. E96, Lipovac,
- Prapovijesno i srednjovjekovno arheološko nalazište "Gradina", br. E112, Nijemci,
- Antičko i srednjovjekovno arheološko nalazište "Ulica bana Jelačića", br. E113, Nijemci,
- Prapovijesno arheološko nalazište "Ciglanica", br. E114, Nijemci,
- Srednjovjekovno arheološko nalazište "Ispred škole", br. E115, Nijemci,
- Prapovijesno arheološko nalazište "Nogometno igralište", br. E116, Nijemci,
- Antičko arheološko nalazište "Velika šuma", br. E116a, Nijemci,
- Antičko arheološko nalazište "Petrov grob", br. E116b, Nijemci,
- Antičko, srednjovjekovno arheološko nalazište "Donje livade", br. E164a, Podgrađe,
- Srednjovjekovno arheološko nalazište "Gušta", br. E164b, Podgrađe,
- Prapovijesno, srednjovjekovno arheološko nalazište "Selo", br. E275, Vinkovački Banovci,
- Prapovijesno, antičko, srednjovjekovno arheološko nalazište "Livade - Jedenci", br. E276, Vinkovački Banovci,
- Prapovijesno i srednjovjekovno arheološko nalazište "Galove njive", br. E279, Vinkovački Banovci,
- Prapovijesno, antičko, srednjovjekovno arheološko nalazište "Šuma- sjever i jug", br. E281, Vinkovački Banovci,
- Arheološko nalazište "Pašnjak - Groblje", br. E282a, Vinkovački Banovci,
- Arheološko nalazište "Livade", br. E282b, Vinkovački Banovci,
- Prapovijesno arheološko nalazište "Kratelj", br. E282c, Vinkovački Banovci,
- Arheološka nalazišta spačvanskih šuma općine Nijemci, br. E116c, Nijemci (obuhvaća 20 arheoloških nalazišta s točno utvrđenim položajem i prostornom obuhvatom).

c) evidentirana arheološka nalazišta bez poznatog položaja:

- Prapovijesno arheološko nalazište „Bezdan“, br. E277, Vinkovački Banovci
- Prapovijesno, antičko arheološko nalazište „Đantin“, br. E278, Vinkovački Banovci
- Prapovijesno, antičko arheološko nalazište „Ivanci“, br. E282, Vinkovački Banovci

Za evidentirana "Arheološka nalazišta spačvanskih šuma općine Nijemci" zbog smještaja na području šume te udaljenosti od naselja postoji opasnost od oštećenja i uništenja uslijed nedozvoljenih radova te se stoga ovim prostornim planom ne daju točne lokacije istih već se daje informacija o njihovom postojanju.

Ako bi se na preostalom području Općine, izvan obuhvata arheoloških nalazišta propisanih ovim Planom, prilikom izvođenja građevinskih ili bilo kojih drugih zemljanih radova naišlo na arheološko nalazište ili nalaze, radovi se moraju prekinuti te o nalazu bez odlaganja obavijestiti nadležni Konzervatorski odjel, kako bi se sukladno odredbama važećeg Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara poduzele odgovarajuće mjere osiguranja te zaštite nalazišta i nalaza.

Krajobraz

Osobito vrijedan predio - prirodni krajobraz na području Općine Nijemci je:

- šumsko područje spačvanskog bazena,
- prostori uz vodotoke - rijeku Bosut, rijeku Spačvu, rijeku Studvu.

Mjere zaštite krajobraznih vrijednosti, u kategoriji osobito vrijedan predio - prirodni krajobraz, obuhvaćaju:

- za šumsko područje spačvanskog bazena:
 - racionalno gospodarenje šumskim površinama u skladu s Osnovom gospodarenja,
 - očuvanje vegetacijskog pokrova,
 - sprečavanje širenja građevinskih područja naselja i građevinskih područja izvan naselja za izdvojene namjene na šumske površine,
 - ograničavanje izgradnje na šumskim površinama isključivo na građevine u funkciji gospodarenja šuma, športa i rekreacije,
 - očuvanje šumskih površina objedinjavanjem infrastrukturnih koridora za različite infrastrukturne sustave (prometni sustav, telekomunikacijski sustav, sustav energetike, sustav vodoopskrbe i odvodnje),
 - sprečavanje prenamjene područja vlažnih staništa u poljoprivredno zemljišta
 - mjere zaštite od požara,
 - mjere zaštite od štetnog djelovanja voda,
 - održavanje vodnog režima u močvarnim dijelovima bazena,
 - mjere sanacije krajolika u tijeku i po dovršenju izgradnje infrastrukturnih sustava, a osobito koridora autoceste na dijelu trase kroz Spačvanske šume.
- za prostore uz vodotoke - rijeku Bosut, rijeku Spačvu, rijeku Studvu:
 - očuvanje vegetacijskog pokrova uz rijeku,
 - isključenje daljnje izgradnje i sanacije postojeće izgradnje sekundarnog stanovanja duž obala Bosuta,
 - mjere zaštite tla utvrđene Odredbama za provedbu ovog Plana,
 - mjere zaštite voda utvrđene Odredbama za provedbu ovog Plana.

U područjima prirodnog i nije dozvoljena nova gradnja, ako se time umanjuju temeljne vrijednosti i narušavaju uvjeti očuvanja vrijednih vizura na povijesne građevine i naselja. Turistički punktovi utvrđeni su na područjima krajobraznih ili prirodnih specifičnosti pogodnih za razvitak planirane namjene, uz tokove rijeka Bosut i Spačva. Uvjeti gradnje turističkih punktova definirani su ovim Odredbama.

Ekološka mreža (Natura 2000)

Unutar obuhvata Prostornog plana uređenja Općine Nijemci nalazi se područje Ekološke mreže Republike Hrvatske odnosno tu se nalaze područja važna za vrste i stanišne tipove HR2001414 Spačvanski bazen te međunarodno važno područje za ptice (tzv. SPA područje) HR1000006 Spačvanski bazen.

Na području PPUO Nijemci treba provoditi sljedeće mjere očuvanja:

- osigurati povoljnu količinu vode u vodenim i močvarnim staništima koja je nužna za opstanak staništa i njihovih značajnih bioloških vrsta i očuvati povezanost vodnog toka.
- izbjegavati regulaciju vodotoka i promjene vodnog režima vodenih i močvarnih staništa ukoliko to nije potrebno za zaštitu života ljudi i naselja.
- u zaštiti od štetnog djelovanja voda dati prednost korištenju prirodnih retencija i vodotoka kao prostora za zadržavanje poplavnih voda odnosno njihovu odvodnju.
- gospodariti travnjacima putem ispaše i režimom košnje, prilagođenim stanišnom tipu te očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip što podrazumijeva neunošenje stranih (alohtonih) vrsta i genetski modificiranih organizama, te poticati uzgoj autohtonih svojti biljaka i životinja.
- očuvati povoljan omjer između travnjaka i šikara, uključujući i sprječavanje procesa sukcesije (sprječavanje zarašćivanje travnjaka i dr.).
- u gospodarenju šumama osigurati prikladnu brigu za očuvanje ugroženih i rijetkih divljih svojti te sustavno praćenje njihova stanja te očuvati u najvećoj mjeri šumske čistine (livade, pašnjaci i dr.) i šumske rubove.
- prilikom dovršenog sijeka većih šumskih površina, gdje god je moguće i prikladno, ostavljati manje neposječene površine.

Tipovi staništa, prema podacima Državnog zavoda za zaštitu prirode, a prema Nacionalnoj klasifikaciji staništa, na području Općine Nijemci obuhvaćaju:

- vlažne livade Srednje Europe (C22),
- mezofilne živice i šikare kontinentalnih, izuzetno primorskih krajeva (D12),
- poplavne šume vrba / poplavne šume topola (E11 / E12),
- poplavne šume hrasta lužnjaka (E22),
- mješovite hrastovo-grabove i čiste grabove šume (E31),
- nasadi širokolisnog drveća (E93),
- mozaici kultiviranih površina (I21),

- mozaici kultiviranih površina / aktivna seoska područja / javne neproizvodne kultivirane zelene površine (I21 / J11 / I81),
- intenzivno obrađivane oranice na komasiranim površinama (I31),
- javne neproizvodne kultivirane zelene površine (I81),
- aktivna seoska područja (J11),
- aktivna seoska područja / urbanizirana seoska područja (J11 / J13),
- povremeni vodotoci (A221),
- srednji i donji tokovi sporih vodotoka (A2322),
- kanali sa stalnim protokom za površinsko navodnjavanje (A2412).

Posebna ograničenja

Zaštita tla

Zaštita šuma i šumskih površina određena je sljedećim mjerama:

- pravilnim održavanjem i gospodarenjem održavati postojeće šumske površine na način da se njima gospodari po pravilima šumarske struke,
- očuvati šume od bespravne i nekontrolirane sječe,
- povećati zaštitu šuma od onečišćenja, nametnika, bolesti i drugih negativnih utjecaja,
- kod pošumljavanja voditi računa o održavanju stabilnosti šumskog ekosustava, a prednost dati prirodnom pomlađivanju autohtonim vrstama u cilju postizanja stabilnih šuma,
- nije dozvoljeno pretvaranje područja vlažnih staništa u poljoprivredno zemljište, te daljnja melioracija.

Poplavne šume hrasta lužnjaka treba očuvati u izvornom obliku, spriječiti izgradnju i promjene vodnog režima različitim vodno- gospodarskim zahvatima. Izbjegavati regulaciju vodotoka i promjene vodnog režima vlažnih staništa, ukoliko nije neophodno za zaštitu ljudi i naselja, a u zaštiti od štetnog djelovanja voda potrebno je dati prednost korištenju prirodnih retencija i vodotoka kao prostora za zadržavanje poplavnih voda, odnosno njihovu odvodnju.

Zaštita od potresa

Protupotresno projektiranje građevina, kao i građenje, treba provoditi sukladno Zakonu o građenju i postojećim tehničkim propisima.

Do izrade nove seizmičke karte Županije i karata užih područja, protupotresno projektiranje i građenje treba provoditi u skladu s postojećim seizmičkim kartama, zakonima i propisima za područje 6. i 7. stupnja MCS skale.

Vode i more

Zaštita podzemnih i površinskih voda određuje se sljedećim prioritetnim mjerama:

- sprečavanjem i smanjivanjem onečišćenja od kojih je najvažnija izgradnja sustava za odvodnju i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda,
- uklanjanjem i saniranjem „divljih“ odlagališta otpada,
- nadzorom transporta vozila s opasnim teretom.

Ostale mjere za sprečavanje i smanjivanje onečišćenja podzemnih i površinskih voda su:

- zabrana pranja vozila i strojeva, te odljevanje onečišćene vode, kao i odlaganja tehnološkog i drugog otpada na zelene površine i duž prometnica,
- obveza korisnika građevne čestice za zaštitu i održavanje vodovodne mreže, hidranata i drugih vodovodnih uređaja te zaštiti pitke i sanitarne vode od onečišćenja,
- opasne i druge tvari koje se ispuštaju u sustav javne odvodnje otpadnih voda ili u drugi prijemnik, te u vodama koje se nakon pročišćavanja ispuštaju iz sustava javne odvodnje otpadnih voda u prirodni prijemnik, moraju biti u okvirima graničnih vrijednosti prema Pravilniku o graničnim vrijednostima pokazatelja otpadnih i drugih tvari i otpadnim vodama,
- izrada katastra zagađivača,
- osposobljavanje i opremanje službe interveniranja za slučaj eko-akcidenata.

Zaštita od buke

Mjerama zaštite od buke mora se spriječiti nastajanje buke, odnosno smanjiti postojeća buka na dopuštene razine, a one obuhvaćaju:

- a) odabir i uporabu malobučnih strojeva, uređaja, sredstava za rad i transport,
- b) promišljeno uzajamno lociranje izvora buke ili objekata s izvorima buke (emitenata) i područja ili objekata sa sadržajima koje treba štititi od buke (imitenata),
- c) izvedbu odgovarajuće zvučne izolacije građevina u kojima su izvori buke radni i boravišni prostori,
- d) primjenu akustičkih zaštitnih mjera na temelju mjerenja i proračuna buke na mjestima emisije, na putovima širenja i na mjestima emisije buke,
- e) akustička mjerenja radi provjere i stalnog nadzora stanja buke,
- f) povremeno ograničenje emisije zvuka.

Zrak

Temeljna mjera za postizanje ciljeva zaštite zraka jest smanjivanje emisije onečišćujućih tvari u zrak i očuvanje njegove kvalitete. Prostorni plan utvrđuje mjere unapređenja prometa i prometnica, kao glavnog lokalnog izvora onečišćenja zraka.

Za zaštitu zraka od svih izvora onečišćenja propisuju se sljedeće mjere:

- ograničavanje emisije prema odredbama posebnih propisa,
- najveći dopušteni porast emisijskih koncentracija zbog novog izvora onečišćenja o ovisnosti o kategoriji zraka određen je posebnim propisom,
- stacionarni izvori onečišćenja zraka (tehnološki procesi, industrijski pogoni, uređaji i građevine iz kojih se ispuštaju u zrak onečišćujuće tvari) moraju biti opremljeni i održavani na način da ne ispuštaju u zrak tvari iznad graničnih vrijednosti emisije, prema odredbama posebnih propisa.

Uređivanjem zelenih površina unutar građevne čestice i onih zajedničkih izvan građevne čestice ostvaruju se povoljni uvjeti za prirodno provjetravanje, izmjenu i obnavljanje zraka.

Postupanje s otpadom

Konačno rješenje odlaganja otpada (komunalni i tehnološki otpad) s područja Općine Nijemci odredit će se studijom odabira lokacije za zajedničko odlagalište otpada za više gradova i skupine naselja primjereno odabranom sustavu zbrinjavanja, uvjetima transporta i uvjetima terena na kojima će se urediti deponija. Studijom odabira lokacije za odlaganje komunalnog otpada treba predvidjeti organizaciju, uvjete i prostor za pražnjenje septičkih jama u naseljima koja nemaju zajednički sustav odvodnje. Pražnjenje septičkih jama na vrijedno poljoprivredno, šumsko i vodonosno područje se zabranjuje.

Do odabira konačnog rješenja odlaganja otpada, otpad se organizirano zbrinjava na odlagalištu otpada izvan područja Općine Nijemci. Sakupljanje otpada se vrši organizirano za sva naselja s područja Općine.

Prostornim planom planira se smještaj reciklažnog dvorišta na k.č.br. 3106, 3107, 3108 i 3110 k.o. Nijemci i na k.č.br. 1584/20 k.o. Nijemci. U reciklažnom dvorištu će se vršiti prikupljanje potencijalno iskoristivih otpadnih tvari koje se mogu ponovno upotrijebiti u postojećim tehnološkim procesima (papir i karton, bijelo i obojeno staklo, metali, istrošene baterije, organski otpad, plastika, krupni otpad, metalni otpad, otpadna ulja, kiseline i slično).

Principi ekološkog i ekonomskog postupanja s otpadom određeni su zakonima i propisima. Prema njima pri postupanju s otpadom potrebno je težiti:

- primarnom smanjenju količine otpada, ostvarivanjem manje količine otpada u tehnološkom procesu proizvodnje potrošnih dobara i višekratnim korištenjem ambalaže,
- recikliranju odnosno odvojenom skupljanju i preradi otpada - podrazumijeva odvajanje otpada na mjestu nastanka, skupljanje i preradu pojedinih vrsta otpada,
- zbrinjavanju ostatka otpada - podrazumijeva da se preostali otpad tretira odgovarajućim fizičkim, kemijskim, biološkim i termičkim postupcima.
- tehnološki otpad (od boja i hrđe) talog acetilenske stanice, ulja automehaničarskih radiona, gume, konfiskat-otpada iz mesnica, zbrinjavati u skladu s odredbama Zakona o otpadu.

Postupanje s otpadom potrebno je provoditi:

- izbjegavanjem i smanjenjem nastajanja otpada,
- sprečavanjem nenadziranog postupanja s otpadom,
- iskorištavanjem vrijednih svojstava otpada u materijalne i energetske svrhe,
- odlaganjem otpada na određena odlagališta,
- saniranjem otpadom onečišćenih površina.

Zaštita od rušenja

Ceste i ostale prometnice treba zaštititi posebnim mjerama od rušenja zgrada i ostalog zaprečavanja radi što bržeg i jednostavnijeg izmještanja ljudi i dobara te nesmetanog pristupa interventnim vozilima.

Urbanističkim planovima uređenja koje će se izraditi za građevinska područja naselja i površine izvan naselja za izdvojene namjene utvrdit će se i dimenzionirati sustav prometnica.

Kod projektiranja većih raskršća i čvorišta s prometnicama projektiranim u dvije ili više razina, mora se osigurati cijeli lokalitet čvorišta na način da se isti režim prometa može, unaprijed projektiranim načinom, odvijati na jednoj (prizemnoj) razini.

Zaštita od požara

Zaštita od požara ovisi o stalnom i kvalitetnom procjenjivanju ugroženosti od požara i tako procijenjenim požarnim opterećenjima te drugim zahtjevima, koji se utvrđuju u Procjeni ugroženosti od požara i tehnološkim eksplozijama za Općinu Nijemci.

Projektiranje s gledišta zaštite od požara stambenih, javnih, poslovnih, gospodarskih i infrastrukturnih građevina provodi se po pozitivnim hrvatskim zakonima i na njima temeljenim propisima i prihvaćenim

normama iz područja zaštite od požara.

Radi smanjenja požarnih opasnosti kod planiranja ili projektiranja rekonstrukcija građevina, potrebno je pristupiti promjeni namjene poslovnih prostora s požarno opasnim sadržajima ili konstrukcijama, odnosno zamijeniti ih požarno neopasnim.

Pri projektiranju nove vodovodne mreže ili rekonstrukcije postojeće mreže u naselju, obvezno je planiranje hidrantskog razvoda i postave nadzemnih hidranata.

Sve pristupne ceste u dijelovima naselja koje se planiraju izgraditi sa slijepim završetkom, moraju se projektirati s okretištem na njihovom kraju za vatrogasna i druga interventna vozila.

Nove ceste i rekonstrukcije postojećih cesta s dva vozna traka (dvosmjerne) treba projektirati minimalne širine kolnika od 5,5 metara, odnosno obvezno je planiranje vatrogasnih pristupa koji imaju propisanu širinu, nagibe, okretišta, nosivost i zaokretne radijuse.

3.1. Iskaz prostornih pokazatelja prema namjeni površina

/atributivne tablice preuzete iz ePlanovi editor/

ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA					
	OPĆINA NIJEMCI	Oznaka	Kod prostorne teme	ha	% od površine Općine
1.1.	Građevinsko područje naselja i izdvojeni dio građevinskog područja naselja	ukupno	GPN	558,04	2,48
1.1.1.	Stambena namjena - poljoprivredna domaćinstva	S5	KN-1-1-3005	361,31	1,61
1.1.2.	Površina određena urbanističkim planom uređenja	UPU	KN-1-1-3994	196,73	0,88
1.2.	Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja	ukupno	GPIN	253,13	1,13
1.2.1.	Ugostiteljsko-turistička namjena (u izdvojenom građevinskom području izvan naselja) - s gradnjom smještajnih građevina	T2	KN-1-1-3402	4,31	0,02
1.2.2.	Sportsko-rekreacijska namjena - sportsko-rekreacijska igrališta na otvorenom	R3	KN-1-1-3603	19,11	0,09
1.2.3.	Posebna namjena državnog značaja - ostalo	PNo	KN-1-1-1801	20,09	0,09
1.2.4.	Groblje	Gr	KN-1-1-3290	9,73	0,04
1.2.5.	Površina određena urbanističkim planom uređenja	UPU	KN-1-1-3994	199,89	0,89
1.3.	Zahvati i površine izvan građevinskog područja	ukupno	-	21667,90	96,39
1.3.1.	Površina infrastrukture – energetski sustav	IS7	KN-1-1-3907	88,68	0,39
1.3.2.	Površina infrastrukture – željeznički promet	IS2	KN-1-1-3902	29,48	0,13
1.3.3.	Poljoprivredne površine	ukupno	-	10549,5	46,93
	Osobito vrijedno zemljište namijenjeno poljoprivredi	-	KN-1-1-1300	2316,45	10,30
	Vrijedno zemljište namijenjeno poljoprivredi	-	KN-1-1-3301	2910,56	12,95
	Ostalo zemljište namijenjeno poljoprivredi	-	KN-1-1-3302	5322,49	23,68
1.3.4.	Zemljište namijenjeno šumi i šumsko zemljište državnog značaja	-	KN-1-1-1310	10590,28	47,11
1.3.5.	Površina unutarnjih voda – površina pod vodom	V1	KN-1-1-3321	409,96	1,82
UKUPNO				22479,07	100%

3.2. Obrazloženja izmjena i dopuna važećih planskih rješenja

Izmjene i dopune Plana izrađene su sukladno razlozima za izradu i donošenje istih, a sve sukladno Odluci o izradi Izmjena i dopuna Plana.

3.2.1. Izmjene grafičkog dijela Plana

Izmjena i dopuna grafičkog dijela Plana izvršena je sukladno razlozima izrade izmjene i dopune Plana određenih Odlukom o izradi istih, a odnosi se na planiranje površina namijenjenih gradnji obnovljivih izvora energije (planska namjena: površina infrastrukture – energetski sustav (IS7), na 1281/4, 1281/3, 1281/2, 1474, 1331, 1332, 1333, 1334/1, 1334/2, 1398, 1399, 1456, 1457, 1458, 1459, 1460, 1448, 1449, 1450, 1451, 1452, 1453, 1530, 1531, 1532, 1465/1 i 3027/6 sve k.o. Nijemci.

Navedena izmjena prikazana je u niže sadržanoj tablici.

Važeći Prostorni plan uređenja Općine Nijemci	Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Nijemci
	Površina infrastrukture – energetski sustav (IS7)
	
	
	

3.2.2. Izmjene tekstualnog dijela Plana

Tekstualni dio – Odredbe za provedbu prostornog plana stvaraju se u modulu ePlanovi editor prema sadržaju i strukturi propisanim Pravilnikom. Odredbe za provedbu važećeg Plana transformirane su na način da su iste ugrađene u odgovarajuća poglavlja Odredbi za provedbu, a koja su određena Pravilnikom.

Vezano za razlog izrade izmjene i dopune Plana određenog Odlukom o izradi istih, a koji se odnosi na planiranje površina namijenjenih gradnji obnovljivih izvora energije, za reći je da su uvjeti smještaja i gradnje sunčanih elektrana određeni u pravilu provedbe IS7-1.

Nadalje, izvršene su dopune pojedinih odredbi za provedbu koje su se u dosadašnjoj primjeni pokazale nedorečene, nepotpune i neprovođive.

Također, odredbe za provedbu dopunjene su sukladno smjernicama i zahtjevima javnopravnih tijela kako je opisano pod naslovom „1.4. Popis zahtjeva javnopravnih tijela“.

Dijelovi važećih Odredbi za provedbu (naslovi: Zaštita od požara, Zaštita od rušenja, Postupanje s otpadom), za koje Pravilnik ne predviđa odgovarajuća poglavlja/teme odnosno iste nisu provedbene uvrštene su u Obrazloženja Plana, pod točkom 3. Obrazloženja planskih rješenja.